

Ordføreren for forslagsstillerne (*Inger Stilling Pedersen*) (KrF):

Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om ligestilling af den hjemmearbejdende ægtefælle med den medhjælpende*, idet jeg henviser til forslaget tekst og de ledsagende bemærkninger.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Wilhelm*) (VS):

Herved tillader jeg mig at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om selskabers oplysningspligt*, idet jeg i øvrigt henviser til forslaget tekst og de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Tyroll*) (VS):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om beskæftigelsen i den offentlige sektor*, idet jeg i øvrigt skal henviser til forslaget tekst og de ledsagende bemærkninger.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Jens Møller*) (KrF):

Jeg tillader mig herved at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om postindleveringssteder på landet*, idet jeg vedrørende motiveringen for fremsættelsen skal henviser til bemærkningerne til lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (*Tastesen*) (S):

I sit møde i går vedtog folketetinget at meddele orlov til hr. *Nyborg* og at indkalde hans stedfortræder.

I fortsættelse heraf skal jeg gøre indstilling om godkendelse af stedfortræderen som midlertidigt medlem.

Det drejer sig om tandlæge *Ole Hovmand*, der er første stedfortræder for fremskridtspartiet i Storstrøms amtskreds, hvor hr. *Nyborg* er valgt.

Udvalget til valgs prøvelse har i et møde i dag behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling.

Tandlæge *Ole Hovmand* godkendes som

midlertidigt medlem af folketetinget fra og med den 12. april 1977.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 100 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:
Spørgsmål til ministrene.

Af *Thorndahl* (FP) til miljøministeren:

»I betragtning af, at kun omtrent halvdelen af landets primærkommuner et halvt år efter, at fristen er udløbet, har udarbejdet de påbudte spildevandsplaner, anmodes ministeren om at oplyse, om borgerne med samme konsekvens og på samme måde kan overskride de tidsfrister, der i den pågældende bekendtgørelse er fastsat for borgernes eventuelle indsigelser over for spildevandsplanerne.«
(Spm. nr. 71).

Skriftlig begrundelse.

I bekendtgørelse nr. 174 af 29. marts 1974 om behandling af sager om tilførsel af spildevand til vandløb, søer eller havet m. v. har miljøministeriet i medfør af lov om miljøbeskyttelse bestemt, at de enkelte primærkommunalbestyrelser inden den 1. oktober 1976 skulle have udarbejdet en samlet plan for udbygningen af spildevandsanlæggene inden for kommunerne. Som det er fremgået af dagspressen, har kun ca. halvdelen af kommunerne et halvt år efter udløbet af denne frist udarbejdet disse planer.

Regering og folketing pålægger gennem love og bekendtgørelser både myndigheder og borgere en række pligter. Ud fra et elementært rimeligheds- og retfærdighedssynspunkt kan det derfor ikke være rigtigt, at borgerne på helt samme retsgrundlag behandles strengere end myndighederne.

Miljøministeren (*Niels Mathiasen*):

Som det fremgår af den skriftlige begrundelse for spørgsmålet, skal enhver kommune udarbejde en samlet plan for udbygningen af spildevandsanlæg i kommunen. Disse planer skulle efter spildevandsbekendtgørelsen forelægges amtsrådet pr. 1. oktober 1976 til godkendelse. Forinden planernes godkendelse skal der ske fremlæggelse og afholdelse af et of-

[Miljøministeren.]

fentligt møde, hvor alle interesserede har lejlighed til at fremkomme med indlæg og indsigelser.

Miljøstyrelsen har over for mig oplyst, at såvel kommunalbestyrelserne som amtsrådene har søgt at leve op til den i spildevandsbekendtgørelsen fastsatte tidstermin. Miljøstyrelsen har endvidere orienteret mig om, at styrelsen løbende holder sig underrettet om, hvordan behandlingen af spildevandsplanerne skrider frem, og at man er opmærksom på, at der ikke bør ske unødvendige forsinkelser af planernes behandling og godkendelse.

Når spildevandsplanerne er godkendt, kan de påklages efter reglerne i lov om miljøbeskyttelse, hvor klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Der er dog åbnet mulighed for, at miljøstyrelsen indtil 6 måneder efter en afgørelse kan se bort fra overskridelsen af klagefristen, når det af særlige grunde er undskyldeligt.

Tidsfristen for kommunerne er sat for at få et samlet overblik og for at fremme opnåelsen af tilfredsstillende miljøkvaliteter i vore vandområder. Tidsfristen for anken er sat, for at borgerne har en rimelig tid til at sætte sig ind i en afgørelse for at bedømme, om de kan acceptere den eller ønsker at anke den.

Situationen er altså den, at forsinkelse af kommunalbestyrelsernes plan automatisk medfører, at der gives en tilsvarende udsættelse af fristen for fremsættelse af borgernes indsigelse.

Thorndahl (FP):

Jeg vil gerne sige miljøministeren tak for svaret, der jo, pakket lidt ind, gik ud på, at de krav, man fra ministeriets side stiller til primærkommunerne, administreres særdeles lempeligt i forhold til de regler, som i samme bekendtgørelse gælder for borgerne.

I marts 1974, altså for 3 år siden, bestemte miljøministeren med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, at primærkommunerne senest 1. oktober 1976 skulle have udarbejdet en fuldstændig plan for spildevandsbortskaffelsen inden for de enkelte kommuners område. Kommunerne fik altså en tidsfrist på 2½ år til at udarbejde denne planlægning. Et halvt år efter har kun ca. halvdelen af kommunerne udarbejdet disse planer, og så vidt jeg er orienteret, vil adskillige kommuner overskride afleveringsfristen med op til 1 år.

Heroverfor står så, at borgerne efter be-

kendtgørelsens bestemmelser skal danne sig et indtryk af spildevandsplanerne og eventuelt gøre indsigelse imod dem i løbet af nogle få uger.

De politikere og den administration, der har ansvaret for udarbejdelsen af spildevandsplanen, er i alt væsentligt beskæftiget med opgaver inden for miljøministeriets sagsområde, og jeg forestiller mig egentlig, at når miljøministeriet fastlægger en tidsfrist på 2½ år til at udarbejde de kommunale spildevandsplaner i, sker det ud fra en nøje vurdering af, hvilke arbejdsbyrder der i øvrigt er pålagt kommunerne og i denne sammenhæng først og fremmest af miljøministeriet.

Nu udføres det arbejde, som staten pålægger kommuner og virksomheder, i alt væsentligt af funktionærer i denne forbindelse, og sagen viser, at de funktionærer, der arbejder inden for kommunerne, virker med et sikkerhedsnet, der er så stærkt, at det næsten er betydningsløst, hvad der er bestemt gennem lovgivningen, mens tilsvarende funktionærer, der arbejder i virksomhederne, på en helt anden måde skal tage de krav, der stilles i lovgivningen, alvorligt. En sådan forskelsbehandling er ganske upassende i et moderne samfund.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg vil kun gøre den bemærkning, at det, der sker, er, at borgerne får nøjagtig den samme frist i forhold til tidligere, i det øjeblik der sker en forsinkelse af kommunalbestyrelsens planer. Man kan beklage, at det har trukket ud over den 1. oktober 1976, men på den anden side må man også nok erkende, at der i de senere år er lagt store arbejdsbyrder på kommunerne; det skal også passes ind i den fysiske planlægning, og der er en række ting, der skal spille sammen. Det har betydet, at der visse steder har været vanskeligheder med rent arbejdsmæssigt at nå det.

En kategorisk fastholdelse af fristen, altså den 1. oktober 1976, ville efter min opfattelse have medført, at en del problemer skulle løses senere med større besvær, fordi kommunerne og amtsrådene så ikke havde fået den tid, der skulle til for at gennemarbejde planerne, så de kunne være endeligt færdige.

Thorndahl (FP):

Jeg er enig med miljøministeren i, at vore primærkommuner har store opgaver, men det er jo den tekniske forvaltning og det tekniske

[Thorndahl.]

udvalg, der løser disse opgaver. Jeg mener også, at når miljøministeren med hjemmel i loven fastlægger nogle tidsfrister, der stort set skal overholdes af mennesker, der i alt væsentligt er beskæftiget med opgaver inden for miljøministerens sagsområde, må fastlæggelsen i bekendtgørelsen ske ud fra en rimelig vurdering af, hvad kommunerne vil kunne overkomme, og den er i øvrigt fastlagt i samråd med Kommunernes Landsforening. Så jeg forstår altså ikke rigtig miljøministerens passivitet i sagen. Forsinkelser i spildevandsplanlægningen betyder jo tilsvarende forsinkelser i forureningsbekæmpelsen. Spildevandsplanerne er simpelt hen den afgørende faktor ved gennemførelsen af en effektiv forureningsbekæmpelse her i landet, og udarbejdelsen af spildevandsplanerne har i sig selv betydet forsinkelser.

Min kommune, Birkerød, har arbejdet med spildevandsplanen og er nu færdig, og den tid, der er gået med planen, plus den offentlige sagsbehandling har forsinket investeringer i spildevandsanlæg på omkring 5-7 mill. kr. i op til 1½ år. Hertil kommer så en række kommuners væsentlige overskridelse af disse tidsfrister, som vil medføre yderligere forsinkelser. Således er miljøministerens passivitet med hensyn til kommunernes udarbejdelse af spildevandsplaner simpelt hen med til at forsinke forureningsbekæmpelsen.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg må frasige mig den passivitet, som hr. Thorndahl gerne vil tillægge mig. Det er først og fremmest miljøstyrelsen, der har med det at gøre, og jeg har netop meddelt, at miljøstyrelsen har orienteret mig om, at den løbende holder sig underrettet om, hvordan behandlingen af spildevandsplanerne skrider frem, og at man er opmærksom på, at der ikke må ske unødvendige forsinkelser af planernes behandling og godkendelse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Birte Weiss (S) til miljøministeren:

»Er ministeren bekendt med, at der i typiske sommerhusområder er ved at opstå planlægningsproblemer for kommunerne, fordi udstykninger beregnet til helårsbrug i stigende omfang anvendes til sommerhusbrug, og hvilke overvejelser gøres i den anledning?«

(Spm. nr. 89).

Skriftlig begrundelse.

Anledningen til spørgsmålet er en konkret sag i Rørvig. I forbindelse med udstykning af et område, som i byplanvedtægten er udlagt til helårsbeboelse, har man fået konstateret, at der ikke er lovhjemmel for at kræve helårsbeboelse på de enkelte parceller.

I en del sommerhuskommuner frygter man, at problemet vil blive større, efterhånden som der meldes udsolgt af egentlige sommerhusgrunde, og at konsekvensen vil være udhuling af kommunernes mulighed for planlægning.

Planer for f. eks. udbygning af skoler, børneinstitutioner og andre offentlige institutioner er nøje forbundet med planlægningen af nye helårsbeboelser. Det vil være yderst uheldigt, hvis det bliver almindeligt, at den kommunale planlægning på denne måde gøres illusorisk.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg kan i anledning af det rejste spørgsmål oplyse, at jeg er bekendt med, at der nogle steder i attraktive feriekommuner er vanskeligheder med at fastholde helårsbeboelsen. Det kan gælde både i centrale bydele og i nyudlagte helårsområder. Det hænger også sammen med, at det for nogle af disse kommuner er et problem at skaffe tilstrækkeligt udbud af arbejdspladser.

Den mere og mere udbredte dobbeltbosætning i hovedstadsområdet og de tilgrænsende amter kan give tilsvarende problemer, fordi dobbeltbosætningen medfører et pres på efterspørgslen efter sommerhusboliger.

Imidlertid indeholder den nye kommuneplanlov mulighed for at rette op på nogle af disse forhold. Efter denne lov vil det i en lokalplan kunne bestemmes, at en bebyggelse kun må benyttes til helårsbeboelse. Planstyrelsen har allerede i flere tilfælde givet kommuner vejledning herom. Det er imidlertid helt op til kommunen, om den vil lave en sådan lokalplan, og kommunen kan i princippet gøre det både for privatejede og kommunalt ejede områder.

Jeg er opmærksom på, at der er visse begrænsninger i anvendelsen af disse bestemmelser. For det første kan en bestemmelse i en lokalplan om helårsbeboelse ikke stå alene, men må indgå i en sammenhæng med den øvrige planlægning for området. Endvidere betyder det almindelige princip om, at man ikke ved en lokalplan kan pålægge handlepligt, at helårsbestemmelser først vil kunne håndhæves, når en bestående lovlig sommerbeboelse ophører. Det vil heller ikke med en lokalplan være mu-

[Miljøministeren.]

ligt at varetage hensyn, der f. eks. henhører under boligreguleringslovgivningen.

Jeg er imidlertid enig med fru Birte Weiss i, at det særlig af hensyn til institutions- og skoleplanlægningen og den private service er uheldigt, hvis planlagte helårsområder ikke anvendes til deres formål.

Men jeg kan altså slå fast, at kommunerne med kommuneplanloven har fået mulighed for at løse nogle af de planlægningsproblemer, som er omtalt i spørgsmålet. Ministeriet vil følge, hvordan de nye bestemmelser i kommuneplanloven anvendes i praksis, for at vurdere, om de fungerer tilfredsstillende.

Birte Weiss (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret, selv om det måske nok mere var en redegørelse for de nuværende forhold end et egentligt svar på spørgsmålet om, hvad man vil gøre for eventuelt at ændre ved forholdene.

Jeg siger i min begrundelse for spørgsmålet, at denne, jeg ved ikke, om vi skal kalde det sprække i planlovgivningen så småt er begyndt at vække bekymring i de typiske sommerhusområder, ikke fordi det i dag er et stort problem, men fordi man frygter, at det efterhånden kan gå hen og blive et væsentligt problem, hvis man ikke får en klarere præcisering af reglerne for helårsbeboelse i områder, der er tænkt anvendt til helårsbeboelse.

Jeg vil derfor spørge ministeren lidt mere direkte: vil man i konsekvens af spørgsmålet i dag prøve på at undersøge, om man bør finde frem til en stramning, sådan at sommerhuskommunernes langsomme udhuling indefra ikke mere bliver mulig? For problemet er jo det, at man i en lang række kommuner og specielt i de typiske sommerhusområder frygter, at der efterhånden skal ske en udhuling indefra, og at planlægning bliver illusorisk, fordi der jo sker konsekvensplanlægning på den offentlige service samtidig med, at man udlægger områder til helårsbeboelse.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Det er rigtigt, som fru Birte Weiss sagde, at første del af mit svar indeholdt en redegørelse for, hvordan situationen er, men til gengæld sluttede jeg med at sige, at vi i ministeriet meget nøje vil følge, hvordan de nye bestemmelser i kommuneplanloven anvendes i praksis, for så at vurdere, om de fungerer tilfredsstil-

lende, og for at vurdere, om der er et hul i kommuneplanloven. Hvis vi får erfaring for, at der er noget sådant, er det klart, at vi også vil tage skridt til at stoppe sådanne huller.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Jørgen Jensen* (DKP) til miljøministeren:

»Agter ministeren at gribe ind over for Århus amtsråd, som ifølge dagspressen har freveget et krav til rensning af spildevand fra Silkeborg Papirfabrik på grund af trusler fra virksomheden om lukning, hvis man fastholdt de oprindelige krav?«

(Spm. nr. 98).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge dagspressen har direktør H. Madelung fra Silkeborg Papirfabrik truet med lukning af virksomheden, hvis man kræver samme normer for rensning af spildevand som dem, der er opnået ved rensning af spildevandet fra Silkeborg kommune. Denne udtalelse skulle efter dagspressen have påvirket beslutningen i Århus amtsråd således, at man godkendte det af virksomheden etablerede rensningsanlæg, som ikke opfylder samme normer som det af kommunen opførte.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Miljøstyrelsen har over for mig oplyst, at man i anledning af spørgsmålet telefonisk fra Århus amtsråd har fået oplyst, at sagen om Silkeborg Papirfabriks spildevandsudledning har været behandlet på et møde i amtsrådets udvalg for miljø den 30. marts dette år, men at en endelig afgørelse endnu ikke er meddelt. Det er min opfattelse, at en sag som denne, hvis detaljer naturligvis ikke kan være mig bekendt, må afgøres af de sædvanlige myndigheder i miljøsager. Hvis de parter, sagen berører, er utilfredse med amtsrådets afgørelse, vil de have mulighed for at anke sagen til miljøstyrelsen og efter lovens system yderligere til miljøankenævnet. Jeg er da helt overbevist om, at disse ankemuligheder vil blive benyttet, hvis amtsrådets afgørelse ikke er miljømæssigt forsvarlig.

På det foreliggende grundlag mener jeg derfor ikke, at jeg bør gribe ind i denne sag.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg skal takke for svaret og den under-

[Jørgen Jensen.]

søgelse, som ligger bagved, men jeg synes ikke, det er særlig betryggende, for hvem er egentlig de parter, man siger berøres af sagen? Det er en kendsgerning, at vi først i de senere år er blevet os den store forurening og det misbrug, som finder sted af ressourcer og miljø, bevidst og også er blevet os vores ansvar bevidst over for de kommende generationer. Derfor synes jeg, at opgaven i dag omkring miljøproblemerne er mangesidig. Det er både et spørgsmål om at oplyse om, hvor farligt det i virkeligheden er ikke at gøre noget, og det er et spørgsmål om at forhindre nye forureningskilder. Men det er først og fremmest et spørgsmål om at vinde befolkningens forståelse for, at den enkelte har et ansvar, og at man må sætte sig ud over de pressionsmidler, som bliver brugt af og til, for at sikre en virkelig indsats på forureningsområdet. Med pressionsmidler mener jeg det, som for mig er det afgørende i denne sag. Når en virksomhedsledelse med trussel om lukning og deraf følgende arbejdsløshed kan presse – og så kan man kalde det for de berørte parter – kommuner og amt til at fravige de krav, man én gang har stillet, fordi man er angst for arbejdsløsheden, er det ikke noget, der alene berører Silkeborg kommune eller Århus amtsråd, men noget, der berører hele befolkningen. Jeg er bange for, at man nedbryder respekten for det arbejde, som må gøres, hvis dette kan ske. Derfor mener jeg, at ministeren også har et ansvar.

For at tydeliggøre det kan jeg oplyse, at det, der er kendsgerningen omkring Silkeborg, er, at kommunen har opført et rensningsanlæg, hvor de langsomt nedbrydelige cellulosefibre vil blive forringet så meget, at det kun drejer sig om 10 mg pr. l, medens de i fabrikkens rensningsanlæg kun vil blive nedbrudt til 25–30 mg pr. l. Man har altså teknisk mulighed for og viden på dette område til at sikre sig en bedre rensning, end der nu vil finde sted, fordi man altså har presset noget igennem med trusler om arbejdsløshed. Derfor kan jeg ikke være helt tilfreds med svaret, men må spørge, om ministeriet, da sagen efter det, der blev oplyst, ikke er afsluttet, vil tage sagen op, hvis man nu bøjer sig for fabrikkens krav.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg er meget enig i hr. Jørgen Jensens betragtninger om det arbejde, der bør gøres for

at vække befolkningens forståelse af hele miljøproblematikken. Det eneste er, at jeg synes, hr. Jørgen Jensen er for tidligt ude i denne sag, al den stund sagen endnu ikke er afgjort i amtsrådet. Jeg synes, det er lige tidligt nok at diskutere en sag i folketinget på et tidspunkt, hvor man end ikke har færdigbehandlet sagen i amtsrådet i Århus.

Jørgen Jensen (DKP):

Om jeg er for tidligt ude, ved jeg ikke. Jeg har taget mine oplysninger fra bl. a. Aktuelt og har også fået henvendelser fra medlemmer af amtsrådet, som mener, at denne sag er afsluttet. Det skal da kun glæde mig, hvis det ikke er tilfældet, og jeg opfatter ministerens udtalelse om, at vi er enige om, at der må gøres noget, således at der vil blive taget initiativer, hvis ikke den løsning, der kommer, er tilfredsstillende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Annelise Gotfredsen* (KF) til ministeren for kulturelle anliggender:

»Vil ministeren tage skridt til at afskaffe den kollektive ledelse af nationalmuseet og genindføre en normal ledelsesform?«

(Spm. nr. 92).

Skriftlig begrundelse.

I anledning af forskellige forhold omkring nationalmuseets nye beretning finder jeg det rimeligt, at ministeren tager skridt til at genindføre en egentlig ansvarlig ledelsesform på museet.

Jeg skal her kun henvise til forslaget om at »sælge ud af de historiske ejendomme« og bemærkningerne om, at museets økonomiske forvaltning har været præget af, at man har været uden bogholder.

Allerede i maj 1975 bad jeg ministeren om at tage mere alvorligt på problemet om den kollektive ledelsesform, men desværre uden held (Folketingstidende 1974–75, 2. samling, sp. 5444–5448).

Det forekommer mig, at nationalmuseet er ved at udvikle sig til et eksempel på, at ansvaret forflygtiges, når der indføres kollektiv ledelse i en institution. Jeg har intet imod øget medarbejderindflydelse i offentlige og private virksomheder, men der må være en ansvarlig ledelse.

Annelise Gotfredsen (KF):

Ved cirkulære af 18. december 1974 indførtes kollektiv ledelsesform på nationalmuseet fra og med den 1. april 1975. I maj 1975 spurgte jeg kulturministeren, om han fandt det rimeligt, at staten indførte sådanne ledelsesformer, som stadig er en sjælden undtagelse i private virksomheder. Ministeren svarede, at han fandt det rimeligt, at staten gik i spidsen for sådanne eksperimenter.

Når jeg nu igen har fundet anledning til at rejse spørgsmålet, er det på baggrund af den »årsberetning«, som er udsendt af nationalmuseet, og som har givet stærk genlyd i pressen på grund af administrator Bent Collins forslag om at sælge ud af museets historiske bygninger under hensyn til museets økonomiske vanskeligheder.

Når jeg siger »årsberetning«, hentyder jeg til rigsantikvar Glob's forord, hvori han gør opmærksom på, at der ikke foreligger en egentlig direktionsberetning. Det er for så vidt rimeligt, at rigsantikvar Glob påpeger, at han ikke mere har noget egentligt ansvar for museets forhold. Afdelingsråd ved de enkelte afdelinger har efter cirkulæret den endelige myndighed til at træffe beslutning om anvendelse af midlerne, og dette vil sige, at rigsantikvaren er sat ud af spillet og dermed i givet fald ministerens adgang til at drage denne til ansvar. Det må befrygtes, at dette i sin endelige konsekvens vil sige, at folkestyret sættes ud af kraft og dermed den alsidighed, man med rette kan kræve af institutioner af kulturel og undervisningsmæssig karakter.

Som det vil være ministeren bekendt, har det konservative folkeparti ved sin stillingtagen til finanslovforslaget givet tilslutning til regeringsforslagets bevillingsstørrelse til museet i dette finansår. Vi finder det både ønskværdigt og rimeligt, at et land opretholder sådanne institutioner, men det må være en forudsætning, at der disponeres fornuftigt over midlerne. Jeg skal ikke på det foreliggende grundlag kunne udtale mig om, hvorvidt dette ikke har været tilfældet, men den mulighed er jo til stede, at de tildelte bevillinger ikke har været rimeligt anvendt. Når der i såvel private som offentlige virksomheder er økonomiske vanskeligheder, plejer man imidlertid at drage ledelsen til ansvar for derigennem at få rettet op på de forhold, der har ført til vanskelighederne. Når ledelsesformen er kollektiv, er det som sagt vanskeligt at placere et egentligt ansvar, og det er

derfor, jeg nu har spurgt ministeren, om han vil drage omsorg for snarest muligt at føre nationalmuseet tilbage til normal ledelsesform.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Mathiasen):

Det er øjensynlig fru Annelise Gotfredsens opfattelse, at den kollektive ledelse af nationalmuseet både på afdelingsniveau og på det øverste ledelsesniveau er egnet til at forflygtige ansvaret for forholdene på museet. Jeg er som i 1975 ikke enig med fru Annelise Gotfredsen på dette punkt, idet jeg skal understrege, at nationalmuseets direktion, som har den øverste ledelse af museet, til enhver tid og på ethvert punkt kan gribe ind over for de beslutninger, der træffes på afdelingsniveau, ligesom også ministeriet har adgang til at gribe ind over for direktionen, helt som tilfældet er på andre statsinstitutioner. Regering og folketing har altså fastholdt deres overordnede stilling til nationalmuseets virksomhed, og jeg deler ikke fru Annelise Gotfredsens bekymring med hensyn til ansvarsplaceringen under den kollektive ledelsesform.

Jeg tvivler på, at den kollektive ledelse på nationalmuseet har ført til beslutninger eller resultater, som ikke kunne være fremkommet, hvis vi havde haft enkeltmandsansvar, og jeg må i hvert fald sige til fru Annelise Gotfredsen, at forslaget fra nationalmuseets direktion om at sælge nogle af de historiske ejendomme ikke har noget at gøre med de ulemper, der kan være forbundet med den kollektive ledelsesform. Tanken om at lade nationalmuseets historiske ejendomme ude i landet eller nogle af dem om muligt overgå til kommunal eller amtskommunal regie er ikke et udtryk for en prisgivelse af de pågældende ejendomme. Forslaget er fremsat af besparelseshensyn og ud fra den betragtning, at en række af disse ejendomme ude i landet meget vel kan tænkes drevet af lokale myndigheder på en måde, som historisk og museums-mæssigt kan være lige så ansvarlig som statsdriften af dem. For øvrigt har forslaget, der blev fremsat over for kulturministeriet i sommeren 1976, ikke mødt megen velvilje fra de mulige lokale køberes side og ej heller fået støtte fra ministeriets eller fra min side. Indtil videre har vi kun tilsluttet os en forhandling med Kalundborg kommune om en mulig overdragelse af fire gamle huse i Kalundborg fra nationalmuseet til Kalundborg kommune.

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

Den kollektive ledelsesform på museet er en forsøgsordning, og ved udløbet af en 3 års periode om 1 år, pr. 1. april 1978, vil cirkulæret om museets organisation blive taget op til revision, men der er for mig ikke noget, der i øjeblikket tyder på, at tanken om den kollektive ledelse af nationalmuseet ikke skulle blive videreført også efter den 1. april 1978.

Nationalmuseets vanskeligheder beror på de bevillingsmæssige og personalemæssige indskrænkninger, som er en følge af de gennemførte besparelleskrav. Jeg håber, det skal blive muligt at skaffe nationalmuseet tålelige bevillingsmæssige forhold i de kommende år, så det kan leve op til den store interesse, som museet nyder i befolkningen.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg takker ministeren for svaret, men skal ikke undlade at bemærke, at jeg ikke føler mig særlig beroliget. Et responsum afgivet i anledning af en betænkning af Bibliotekarforeningen i 1975 om kollektiv ledelse i folkebiblioteker udtaler således – jeg citerer:

»Det er en almindelig erfaring, at der sker en forflygtigelse af ansvaret, når ansvaret påhviler et kollektivt organ. . . «
og udtalelsen konkluderer:

»Indførelse af kollektiv ledelse kan skabe problemer i relation til placering af et eventuelt strafferetligt, tjenestemandretligt og erstatningsretligt ansvar.«

Jeg er således ikke ganske alene om min opfattelse af kollektiv ledelse.

Men spørgsmålet om kollektiv ledelse har jo endelig også andre aspekter end de rent juridiske eller politiske. Denne ledelsesform er i sig selv mere udgiftkrævende end den traditionelle, idet både mødevirksomhed og informationsmængde ifølge sagens natur svulmer vældigt op.

Jeg kan da også henvise til, at de afdelingsråd, der i realiteten har magten på nationalmuseet, normalt ifølge cirkulæret skal holde møde hver 14. dag, men ifølge beretningen har f. eks. afdelingsrådet for etnografisk samling, der er sammensat af 10 personer, holdt 42 møder i årets løb, hvortil kommer mindst 4 medarbejdermøder, hvori samtlige ansatte på afdelingen deltager. Der er 22 afdelinger på museet, og selv om måske ikke alle afdelinger udfolder en så massiv mødevirksomhed som etnografisk

samling, forekommer det mig, at man måske kunne anvende dyre personaletimer på en bedre måde til egentligt museumsarbejde.

Museets forhold ligger, som ministeren ganske rigtigt fremhæver, de fleste stærkt på sinde, ikke mindst de historiske bygninger, hvis bevarelse nok for mange står som et af museets hovedformål, og man kunne måske foretrække at spare på andre aktiviteter i en vanskelig periode. Administrator Bent Collin foreslår disse bygninger solgt; en sådan udtalelse virker absurd og stærkt provokerende.

Den kollektive ledelsesform er ifølge cirkulæret at betragte som et eksperiment, der senest, som ministeren siger, optages til revision i april 1978. Jeg finder det, med særlig henvisning til den nu foreliggende beretning, påkrævet, at man ikke venter, men foretager denne revision allerede nu.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

En del af de bemærkninger, som fru Annelise Gotfredsen gjorde i sit andet indlæg, har jeg for så vidt besvaret i mit første indlæg. Jeg vil blot sige, at jeg tror, vi skal være lidt forsigtige med at tale om antallet af møder her i huset. Det, der er det afgørende, er jo indholdet af de møder, der er holdt, og de kan jo også tyde på en vældig interesse og være en vældig inspiration i det arbejde, der foregår under en kollektiv ledelse.

Jeg vil da gerne gøre opmærksom på, at der foregår en debat om kollektiv ledelse eller ikke-kollektiv ledelse. Det, vi har været vant til, er at have en autoritær ledelse, eller skal vi kalde det en enmandsledelse. Det, vi ikke har forsøgt ret meget i vores samfund, er en kollektiv ledelse, og da man også under enmandsledelsen har set temmelig grove eksempler på forflygtigelse af ansvaret, synes jeg, det er praktisk og rigtigt, at vi i hvert fald venter og vurderer den forsøgsordning, som udløber om et år, og som der, efter hvad der foreligger i øjeblikket, ikke synes at være nogen grund til at ændre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Jørgen Jensen* (DKP) til arbejdsministeren:

»Hvad agter ministeren at gøre, når virkningen af den midlertidige forlængelse af perioden

[Jørgen Jensen.]

for 26 ugers beskæftigelse, der er fastsat som betingelse for ret til dagpenge, ophører?»
(Spm. nr. 102).

Skriftlig begrundelse.

I henhold til arbejdsformidlingslovens § 55 kræves 26 ugers arbejde inden for de sidste 3 år. I perioden 1. juli 1976 til 1. januar 1978 er reglerne om 26 ugers arbejde inden for 3 år forlænget med et år til 4 år. Allerede den 1. april 1977 er virkningen af denne forlængelse ophørt, således at langvarigt arbejdsløse står over for opbrugt ret til understøttelse.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Ifølge reglerne i arbejdsløshedsloven kan dagpenge kun udbetales, hvis den ledige opfylder et arbejdskrav, hvis formål er at sikre, at dagpenge alene udbetales til personer, der har tilknytning til arbejdsmarkedet. Dette arbejdskrav går normalt ud på, at det pågældende medlem skal have haft 26 ugers arbejde inden for de sidste 3 år. Det vil sige, at der højst kan udbetales dagpenge i 2½ år i træk.

Under indtryk af den ekstraordinært store arbejdsløshed fremsatte regeringen imidlertid i foråret 1976 forslag om, at man som en midlertidig ordning udvidede 3 års perioden til 4 år, således at dagpenge højst kan udbetales 3½ år i træk. Dette forslag blev vedtaget af folketinget i juni 1976 med virkning indtil 1. januar 1978. Det vil altså sige, at medmindre der nu tages et nyt initiativ, vil reglen efter udløbet af indeværende år igen være, at de 26 ugers arbejde skal ligge inden for de sidste 3 år.

Arbejdsdirektoratet arbejder i øjeblikket på en undersøgelse, der vil kunne belyse ledighedsperiodernes varighed og dermed sige os noget om antallet af langtidsledige. Resultatet af denne undersøgelse forventes at foreligge i maj måned.

Jeg kan imidlertid allerede nu sige, at jeg har til hensigt at søge folketingets tilslutning til en fortsat udvidelse af perioden, hvori dagpenge kan udbetales. Vi må jo desværre være forberedt på, at den store arbejdsløshed vil vare nogen tid endnu, og regeringen er derfor indstillet på at søge forholdsregler gennemført, som fortsat kan lette situationen for dem, der er ramt af den.

Jeg skal i den forbindelse også og ikke mindst fremhæve, at regeringen i forbindelse med sit arbejde med en langsigtet beskæftigelsesplan

nøje overvejer, hvordan vi bliver i stand til at gøre en særlig indsats netop for de langtidsledige.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg takker for svaret og også for, at man arbejder med en fortsat udvidelse af den nævnte periode. Men jeg vil godt pege på, at der er nogle, der allerede nu falder ud, og som således ikke er sikret året ud.

Da loven trådte i kraft 1. juli 1976, var der en del, der var faldet ud af systemet, altså havde opbrugt deres understøttelsesret og gik på bistandskontoret. De fik en mulighed for fra 1. juli 1976 at vende tilbage til understøttelse fra arbejdsløsheds-kasserne. Det betød, at den periode, hvori de havde været uden understøttelse, blev medregnet i den periode, hvor de skulle have haft de 26 ugers arbejde. Det betyder, at vi allerede nu i kasserne kan se en del, som falder ud af systemet igen, og i løbet af juni-juli måned vil der komme et ret så stort antal.

Jeg er tilfreds med, at man arbejder med sagen, men jeg vil godt pege på to ting. For det første hjælper det jo ikke meget dem, som allerede nu er faldet ud af systemet igen. For det andet er der også spørgsmålet, om de 4 år er nok, for selv om man altså nu får mulighed for 3½ års understøttelse, hvad der ikke var sikret dem, som har været ude af systemet én gang, er det alligevel en trussel over for dem, som fortsat ønsker og også har fysisk og mulighed for at være tilknyttet arbejdsmarkedet.

Jeg vil godt pege på, at vi har diskuteret spørgsmålet om en frivillig førtidspension, og jeg mener fortsat, som jeg har sagt tidligere, at spørgsmålet om frivillighed afgøres ved, at man har andre valgmuligheder. Derfor mener jeg ikke, der kan være tale om frivillighed i denne forbindelse, hvis ikke man helt ophæver den begrænsning, som ligger i 26 ugers reglen. Men da vi ikke kan gøre det her og nu, vil jeg godt stille et tillægsspørgsmål: vil ministeren sikre, at de, der nu falder ud af systemet og skal på bistandskontoret, eventuelt ved en henvendelse til socialministeren bliver sikret en økonomisk støtte i henhold til bistandsloven, så de kan opretholde deres nuværende økonomiske niveau, indtil loven ændres, således at de kan gå ind i systemet igen?

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Det sidste spørgsmål fra hr. Jørgen Jensen overværede socialministeren selv, så socialmini-

[Arbejdsministeren.]

steren behøver jeg ikke at videregive det til. Hun vil kunne overveje det, men ikke kunne svare på det i dag.

Hr. Jørgen Jensens betragtninger om, hvad der sker inden for gældende lov, var betragtninger, som også var kendt, da man vedtog gældende lov, og det er betragtninger, som vi på ny kan komme ind på, når jeg fremsætter det nye lovforslag, som jeg her i dag har bebudet. Jeg har forstået, at det var det principielle i hr. Jørgen Jensens spørgsmål.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg skal endnu en gang takke, men blot understrege – det håber jeg også ministeren er klar over – at for dem, der er faldet ud af systemet, er det ikke alene et økonomisk, men navnlig også et psykologisk spørgsmål; de føler sig under et pres. Jeg er glad for, at socialministeren også er til stede, og jeg håber, selv om vi ikke kan få noget svar nu, at hun vil se på sagen i samme positive ånd som arbejdsministeren.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Dorte Bennedsen (S) til udenrigsministeren:

»Hvad agter ministeren at gøre i anledning af, at EF-Kommissionens tolketjeneste undlader at anvende kvalificerede danske tolke i en situation, hvor det danske tolkekollegium i forvejen er stærkt underbemandet?«

(Spm. nr. 85).

Skriftlig begrundelse.

Endnu 4¹/₂ år efter Danmarks indtræden i EF må man konstatere, at det danske tolkekollegium er forholdsvis væsentlig mindre end de øvrige sprogs. Denne underbemanding har til følge, at danske repræsentanter ved forhandlinger meget ofte må betjene sig af et fremmed sprog.

Som medlem af økonomisk og socialt udvalg gennem 3 år har jeg konstateret, at dansk tolkning først er til rådighed ved plenarmøderne, hvorimod sektions- og studiegruppemøderne, hvor den egentlige dybtgående forhandling finder sted, aldrig er betjent med dansk tolkning.

På trods af flere henvendelser er det ikke

lykkedes at ændre dette forhold varigt. Tværtimod har vi måttet konstatere, at tolkeafdelingen inden for de seneste måneder har resolveret, at 2 af de bedste blandt de danske tolke ikke længere kan beskæftiges i tolkekollegiet.

Dette, sammenholdt med vedvarende rygter om, at ledelsen af tolkeafdelingen ønsker at indskrænke anvendelsen af dansk – med den begrundelse, at såfremt Grækenland og eventuelt andre lande optages, må vi bort fra princippet om, at alle sprog er ligeberettigede – gør det ønskeligt og påkrævet, at ministeren over for EF-Kommissionen kræver en aktiv indsats for at bringe tolkebetjeningen af de danske repræsentanter på linje med de øvrige landes.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

I anledning af fru Dorte Bennedsens spørgsmål om tolketjenesten i EF vil jeg gerne sige, at regeringen, som fru Dorte Bennedsen ved, ved mange lejligheder har understreget nødvendigheden af, at dansk behandles som fuldt ligeværdigt sprog i EF. Jeg havde senest lejlighed til at give udtryk for det under besvarelsen af et spørgsmål fra hr. Henning Philipson her i januar måned.

Vi erkendte jo, dengang vi blev medlemmer af EF, klart, at vi ikke fra den ene dag til den anden kunne forvente, at disse problemer blev løst effektivt, og derfor undlod vi i første omgang at kræve, hvad vi egentlig havde ret til, nemlig at der skulle være tolkning ved alle møder.

Som fru Dorthe Bennedsen ved, er ansvaret for løsningen af sprogproblemerne i EF Kommissionens og alene Kommissionens. Vi har imidlertid på forskellig måde samarbejdet med Kommissionen i bestræbelserne på at skaffe flere tolke, og der føres i øjeblikket forhandlinger mellem Kommissionen, den danske EF-repræsentation og handelshøjskolerne i København og Århus om EF-finansiering af et tolkekursus her i København til efteråret.

Men uanset at der er sket fremskridt – og der er sket fremskridt – siden 1973, så er situationen i dag meget langt fra tilfredsstillende, og dette tolkekursus vil heller ikke løse problemerne. Derfor kan jeg ikke lade være med at sige i denne sammenhæng, at det er med meget stor beklagelse, regeringen har konstateret, at Kommissionen for nylig har afske-

[Udenrigsministeren.]

diget to danske tolke, som de ministre, der deltag i rådsmøder, kender som særdeles kompetente. Jeg har selv i et brev i marts bedt det danske medlem af Kommissionen, Finn Gundelach, om personligt at se på denne sag, og jeg ved, at landbrugsministeren har protesteret over for Kommissionen mod denne forringelse.

Jeg vil ikke sige, at Kommissionen formelt har overtrådt gældende administrative regler ved denne afskedigelse, men regeringen vil ikke affinde sig med, at man ved en så usmidig administration som den, der her er tale om, forringer danske delegeredes mulighed for at få den tolkning, som de ganske enkelt har ret til. Hvis der er noget i vejen med de administrative forskrifter, må de ændres.

Når vi overtager formandskabet den 1. januar 1978, bliver problemet endnu mere påtrængende, end det er i øjeblikket. Derfor vil vi nu igen tage spørgsmålet op med Kommissionens formand, bl. a. når han kommer her til juni, men også inden selvfølgelig, og også med den kommissær, der er særlig ansvarlig for, at der kan blive gjort alt, hvad der er praktisk muligt for at imødekomme rimelige krav. Den nuværende ordning er ikke rimelig og ikke tilfredsstillende.

Dorte Bennedsen (S):

Jeg takker for ministerens svar. Jeg vil godt komme med nogle enkelte bemærkninger til det.

Ministeren sagde, at dansk bliver behandlet som et ligeværdigt sprog. Jeg ved godt, at det gør det officielt, men jeg må ud fra de erfaringer, jeg gennem 3½ år i Bruxelles som medlem af økonomisk og socialt udvalg har haft, sige, at det gør det ikke i praksis. I økonomisk og socialt udvalg er det simpelt hen et gennemført princip, at der kun tolkes til dansk ved plenarmøderne, men dér, hvor arbejdet virkelig foregår, nemlig i studiegrupperne, er der konsekvent aldrig dansk tolkning. Danskerne er den eneste nation, som må betjene sig af et fremmed sprog; de øvrige nationer er i stand til at tale deres eget sprog, ikke altid at lytte til det, men de kan dog tale det. Vi føler det overordentlig belastende som de eneste at skulle sidde i disse ofte ret svære forhandlinger og betjene os af fremmede sprog.

Men jeg hørte med interesse ministerens

svaret og tager det som et udtryk for, at ministeren, selv om jeg godt ved, at tolkningen er Kommissionens ansvar, på ny vil forhandle problemet med Kommissionen, således at vi kan få tilfredsstillende forhold på dette område.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Blot den lille bemærkning, at jeg sagde ikke, at dansk blev behandlet som ligeværdigt sprog; blev det det, havde vi ikke behøvet at stå her i dag nogen af os. Det er desværre tragedien, at det ikke bliver det, men det burde behandles som ligeværdigt sprog. Vi skal nok arbejde videre med problemet.

Nu må man ikke diskutere med præsidiemedlemmer, når man står på talerstolen, ellers ville jeg have sagt med fare for at udfordre præsidiet, at jeg er ikke ked af at få dette spørgsmål en gang imellem, indtil sagerne bliver i orden, for der bør sættes så meget fokus på, som der kan. Det er helt urimeligt, at det spørgsmål volder de kvaler, det volder.

Anden næstformand (Erlendsson):

Jeg forstod ikke den finte.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Det var ikke nogen finte.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Steen Folke* (VS) til ministeren for Grønland:

»Hvad agter ministeren at gøre for at sikre, at mineselskabet Greenex ikke gennem regnskabsmæssige manipulationer, bl. a. gennem afskrivninger, udskyder tidspunktet for betaling af overskudsafgift til Grønlands landsråd yderligere i flere år?«

(Spm. nr. 103).

Skriftlig begrundelse.

I løbet af mindre end 4 år har Greenex bjergværk i Marmorilik givet et overskud til selskabets – hovedsagelig canadiske – aktionærer, svarende til hele den oprindeligt investerede kapital på 333 mill. kr.

Efter dette tidspunkt var det meningen at selskabet skulle betale en overskudsafgift på 45 pct. af det løbende overskud til den grønlandske landskasse. Ministeriet skønnede oprindeligt, at der fra 1977 ville blive betalt over-

[Steen Folke.]

skudsafgift. Den 17. marts 1976 oplyste Grønlandsministeren imidlertid i folketinget: formentlig skal der først i 1979 betales overskudsafgift.

Af Greenex' nyligt offentliggjorte regnskab for 1976 fremgår det, at Greenex agter at benytte sig af de overordentlig favorable afskrivningsregler, som er indeholdt i koncessionen. Det hedder bl. a.: afskrivningerne i de første par år (vil) lægge beslag på en ikke ubetydelig del af driftsresultatet. Herigennem kan selskabet både udskyde tidspunktet for betaling af overskudsafgift og reducere afgiftens størrelse.

Grønlandsministeren (Jørgen Peder Hansen):

Greenex A/S har i den forløbne driftsperiode på godt 3 år indtjent 293 mill. kr. af den oprindeligt investerede kapital på 333 mill. kr. Indtjeningen er sket ved et overskud, der er beregnet uden afskrivninger. Der mangler herefter indtjening af 40 mill. kr., inden alle oprindelige investeringer er indtjent og overskudsafgiften på 45 pct. skal beregnes.

Ved de følgende års overskudsberegning vil der kunne foretages afskrivning af en del af den investerede kapital. Endvidere anses de hidtil foretagne betalinger af udbytteskat som forskud på overskudsafgiften. Betalt udbytteskat udgør knap 6 mill. kr. i 1975, 10 mill. kr. i 1976, og der påregnes betaling af 16 mill. kr. i 1977. Disse betalinger udskyder således betalinger i form af koncessionsafgift som sådan, idet der er betalt forskud på denne. Forskudsvis betaling af betydelige beløb i form af udbytteskat kan også påregnes i 1978 og i 1979, og størrelsen af disse forskudsbetalinger vil øve indflydelse på, hvornår indtægterne kommer i form af koncessionsafgift som sådan.

Man må imidlertid også være opmærksom på, at en række andre udefra bestemte væsentlige faktorer såsom udvikling i verdensmarkedspriserne på bly og zink, valutakurser og udviklingen i driftsomkostninger er helt afgørende for virksomhedens økonomiske resultater, hvilket gør præcise forudsigelser for de kommende år vanskelige.

Det er klart, at det gennem nøje revision og kontrol af virksomhedens økonomiske forhold sikres og vil blive sikret, at der ikke, som hr. Steen Folke antyder det, sker regnskabsmæssige manipulationer, som vil være i strid med lovgivningens og koncessionens bestemmelser.

Steen Folke (VS):

Jeg tror nok, der er mange både i Grønland og i Danmark, som synes, at det er en meget fed forretning, Greenex dér har fået med den danske stats medvirken. Man har altså i løbet af mindre end 4 år – kan det nok siges på nuværende tidspunkt – reelt indtjent hele den oprindeligt investerede kapital, og det vil sige, at nu kan man så i en årrække køre videre og indtjene yderligere til gavn for først og fremmest de canadiske aktionærer.

Jeg har kigget på koncessionsbetingelserne, sådan som de er udformet i §§ 27–34 i koncessionen, og jeg må indrømme, at jeg synes, der ser ud til at være givet fantastisk gode muligheder for at afskrive alt muligt med den konsekvens bl. a., at overskuddet kan nedsættes og den overskudsafgift, som skal betales, derfor dels kan blive forsinket, dels kan blive mindre, end den ellers ville være blevet. Man kan afskrive efter sædvanlige regler, der gælder for danske aktieselskaber, men derudover er der specificeret en hel række områder, hvor der kan foretages afskrivning, f. eks. af skakter, tunneler, afstivning, efterforskning, underskud på driftsresultatet, udbytte af præferenceaktier, veje, havne, bygninger, lufthavne, skibe, maskiner osv. osv. Alt i alt er der meget omfattende muligheder for afskrivning.

Oprindeligt vurderede ministeriet, at der ville blive tale om, at der skulle udbetales overskudsafgift fra 1977, men for et års tid siden gav ministeren her i tinget den oplysning, at denne afgift formentlig ikke ville komme før i 1979. Jeg vil gerne spørge, for jeg synes ikke, det er et tilstrækkeligt klart svar, jeg har fået fra ministeren: hvornår regner ministeren nu med at der kommer en overskudsafgift? Og vil ministeren overveje at stramme disse afskrivningsregler i koncessionen?

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Når hr. Steen Folke spørger, om jeg omgås med planer om at stramme de afskrivningsbetingelser, som er nedfældet i koncessionen, og som i sin tid er godkendt, for øvrigt af de partier her i folketinget, som var berettigede til at sidde i finansudvalget på det tidspunkt, kan jeg svare nej.

Hr. Steen Folke mente ikke, jeg havde givet et tilstrækkeligt klart svar, for han havde set koncessionsbetingelserne efter. Det er jo bl. a.

[Ministeren for Grønland.]

det, der er det ikke særegne, men gode ved vores system med koncessionsbetingelserne, at de er offentligt tilgængelige. Der er ikke noget, der er skjult for nogen, og hr. Steen Folkes bemærkninger her understreger jo netop, at der er en almindelig adgang til at undersøge disse spørgsmål.

Der kunne gives afskrivninger på alt muligt, sagde hr. Steen Folke. Hertil vil jeg sige, at det er ikke alt muligt, der kan afskrives på. Jeg nævnedes i mit indledende svar til hr. Steen Folke, at den oprindeligt investerede kapital var på 333 mill. kr. Jeg har ikke helt eksakt det beløb, der kan afskrives på, men så vidt jeg erindrer, ligger det på godt 200 mill. kr.

Herudover vil jeg gerne sige, at vi står jo med en investering på et ganske særegent område. Det drejer sig om en virksomhed, der, når den til sin tid ikke længere kan fortsætte, fordi der ikke er råstoffer længere, ikke kan anvendes til andet formål. Skakter, vejanlæg, og hvad der ellers kan være, vil i så fald komme til at ligge hen uden at kunne benyttes. Det er årsagen til, at systemet er, som det er.

Så vil jeg i øvrigt sige, at det er jo det første anlæg af denne karakter, vi står med, og det, vi i sin tid skævede til, var de vilkår, man i andre lande gav minedrift. Det er årsagen til, at koncessionerne er udfærdiget, som de er.

Så vil jeg lige til sidst gøre den bemærkning, da det jo er en kritik af koncessionerne, der her er tale om, at der er ansat flere hundrede medarbejdere i virksomheden. Jeg har ikke tallet præcist, men det er over 300 alt i alt, der er ansat. Fra selskabets side bestræber man sig på, og udviklingen går også i den retning, at flere og flere grønlandere bliver beskæftiget inden for Greenex-området, og det er jo bl. a. noget, som Umanak kommune rent konkret kan mærke. I 1975 fik Umanak kommune en kommuneskat af de beskæftigede i minen på 3½ mill. kr. ca., i 1976 på 3,6 mill. kr., og i 1977 regner man med ca. 4 mill. kr.

Steen Folke (VS):

Jeg vil da godt lige komme ind på det med beskæftigelsen, som ministeren nu inddrog, for forholdet er jo det, at Greenex ikke har levet op til de løfter, der gang på gang er givet om at beskæftige grønlandsk arbejdskraft. Det var lovet, at der inden udgangen af 1976 skulle være ansat mindst 60 grønlandere ud af de

over 300, der er ansat, og ikke engang det beskæftede tal har man efter nu at have opereret i adskillige år været i stand til – eller ønsket – at leve op til. Realiteten er, at der, så vidt jeg ved, kun er ansat omkring 45 grønlandere i minen, så der er nok ikke noget at bryste sig af på det punkt. Jeg ved ikke, om ministeren finder det tilfredsstillende.

Når der er grund til at interessere sig en hel del for Greenex, er det selvfølgelig, fordi det ligesom er et forvarsel om, hvad der kan komme til at ske i Grønland med hensyn til en fremtidig udvikling, hvor multinationale selskaber som Greenex, som de store olieselskaber, der nu har fået koncessioner, får mulighed for at udnytte de grønlandske ressourcer. Jeg må indrømme, at jeg synes, det er helt urimeligt, at man har givet et selskab som Greenex den meget, meget gode forretning – for nu ikke at sige det for stærkt – der her er tale om. Man har skabt mulighed for udnyttelse af ressourcerne til fordel for canadiske aktionærer, så de i løbet af få år kan tjene alt, hvad der er investeret, hjem, og nu kan man altså i årevis blive ved at hente værdier ud af den grønlandske undergrund til gavn for canadiske aktionærer. Det synes jeg i sig selv ligesom varslende ilde for, hvordan det kan gå i fremtiden, og på den baggrund synes jeg, at ministeren burde overveje i det mindste at stramme koncessionsbetingelserne. Da ministeren nu ikke ønsker det, vil jeg spørge: er det sådan, at ministeren vil sørge for, at der ikke i fremtiden, i hvert fald så længe ministeren har nogen indflydelse på disse ting, bliver tale om at uddele koncessioner på tilsvarende favorable vilkår?

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg vil gerne sige til hr. Steen Folke, at jeg ikke ønsker på noget tidspunkt og i nogen sammenhæng at slå mig for brystet. Med hensyn til den grønlandske beskæftigelse inden for Greenex er det jo rigtigt, som det blev nævnt, at målsætningen var de 60, og nu har man altså nået de 45. Jeg har haft en drøftelse med selskabet netop om dette spørgsmål, og i selskabet er man indstillet på at gennemføre og har da også gennemført programmer for at erhverve en større andel af grønlandsk arbejdskraft. Det er jo sådan, at man for det første skal have kontakten til den grønlandske arbejdskraft, og det kan somme tider være sværere, end man tror. For det andet skal denne arbejdskraft også væ-

[Ministeren for Grønland.]

re i besiddelse af en vis uddannelse, tillæring, eller hvad man vil kalde det, og her har der måske været et større gennemtræk af arbejdskraft, end man havde regnet med. Så var der spørgsmålet om fremtidige koncessioner. Vi håber da naturligvis, at der kan blive tale om at forhandle fremtidige koncessioner, men da de koncessioner, vi håber der kan blive tale om, formentlig vil komme til at dreje sig om helt andre mineraler end dem, der er tale om i denne mine, kan man jo ikke drage en direkte sammenligning. Det må bero på forholdene i de enkelte tilfælde.

Jeg vil endnu en gang gerne understrege, at man jo også fra folketingets side har en mulighed for gennem det særlige udvalg, der beskæftiger sig med koncessioner, at få en meget gennemgribende drøftelse af disse ting. Selvsagt forholder det sig sådan, at vi i ministeriet meget nøje overvejer sådanne spørgsmål, og det vil vi også gøre, hvis der til sin tid bliver tale om at gå i gang med udfærdigelse af nye koncessioner.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Wilhelm* (VS) til handelsministeren:

»Hvad vil ministeren gøre for at sikre, at prisnedsættelsen på motorbenzin, som de store olieselskaber gennemførte omkring den 24. marts 1977, og som må formodes at være gennemført i fuld overensstemmelse med bl. a. monopollovens forbud mod urimelige priser, fastholdes?«

(Spm. nr. 94).

Skriftlig begrundelse.

Som bekendt startede Gulf den 22. marts en prisnedsættelse, som i løbet af et par dage førte til så at sige generelle nedsættelser af prisen på motorbenzin på ikke mindre end 32-35 øre pr. l.

Ifølge pris- og monopollovgivningen er det forbudt virksomhederne at fastsætte »urimelige priser«. Dette tager også sigte på urimeligt lave priser, altså på dumping.

Man må derfor gå ud fra, at selskaberne under prisnedsættelsen har overholdt disse bestemmelser, og at de nedsatte priser således ikke kan betegnes som urimeligt lave.

Netop derfor må det anses for en selvfølge, at handelsministeren drager omsorg for, at pri-

serne ikke igen får lov at stige med de omtalte 32-35 øre pr. liter. Herved ville de ikke kunne undgå at blive urimeligt høje og således komme i strid med monopolloven.

Med andre ord: enten overtræder olieselskaberne med den voldsomme prisnedsættelse forbudet mod dumping, eller også må de hidtidige priser have været på kant med monopolloven, og lovens §§ 11 og 12 må tages i anvendelse, hvis selskaberne ikke fastholder nedsættelsen.

Wilhelm (VS):

Den prisnedsættelse på motorbenzin, som de store olieselskaber foretog for ca. 3 uger siden, gør os jo den tjeneste, at vi fra nu af i hvert fald bedre end tidligere ved, hvad den rimelige pris er. Jeg skal ikke bebrejde nogen myndighed, at den tidligere har tilladt betydelig højere priser, for vi ved jo, at det er meget vanskeligt at checke disse multinationale selskaber og deres måde af fakturere på osv., men jeg går naturligvis ud fra, at disse selskaber under nedsættelsen har overholdt landets lovgivning og derfor heller ikke gør sig skyldige i dumping. Hvis man går ud fra det, er det også klart, at man må komme til at bryde loven, hvis man igen forhøjer til det niveau, som benzinen havde før nedsættelserne.

Der er tale om omkring 35 øre pr. l, men det er jo en langt, langt større andel, når man kigger det nærmere efter, end det umiddelbart ser ud. Jeg har ikke helt check på, hvor store afgifterne er, men de afgifter, der findes, er jo ikke procentafgifter, men faste beløb pr. l, og derfor vil en prisnedsættelse, der alene falder på selskaberne, udgøre en meget, meget stor andel af deres egentlige pris, vel i hvert fald 25 pct., ville jeg tro.

På avancerne er det naturligvis endnu meget mere, for det er klart, at de jo ikke har haft ublu avancer i forvejen, og det må betyde, at hvis man ikke nu gør sig skyldig i dumping med den forholdsvis lave pris, man kører i øjeblikket, så ville en genoptagelse af prisniveauet fra før den 22. marts være en forøgelse af avancen, formodentlig med flere hundrede procent. Hvis vi vælger den fortolkning – og det er altså den fortolkning, der er nødvendig, hvis man går ud fra, at olieselskaberne som sædvanlig er lovlydige virksomheder, der fungerer her i landet – er man nødt til at konkludere, at en genoptagelse af prisniveauet fra før 22. marts må være i strid med monopollovgivning-

[Wilhelm.]

gen. Derfor går opfordringen til handelsministeren ud på at få fastholdt det prisniveau, der nu findes under den nedsættelse, der er iværksat.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Efter prisstoplovens bortfald er priserne for de vigtigste olieprodukter omfattet af en særlig prisordning i henhold til pris- og avanceloven af 1974. Ordningen gælder for de tre herværende raffinaderiselskaber, Esso, Shell og Gulf, og har herigennem indirekte betydning for de øvrige selskabers prisfastsættelse.

Prisordningen bygger på en beregning af kostprisen for oparbejdning af råolie, således at der gives selskaberne dækning for råolieprisen og for omkostninger til oparbejdning og distribution samt en rimelig fortjeneste. Denne kostprisberegning er kombineret med den markedsprisdannelse, der finder sted på det frie oliemarked i Rotterdam, således at de danske raffinaderier inden for visse grænser er forpligtet til at fastsætte deres salgspriser lavere end kostpriserne, når Rotterdamnoteringen er lavere end de danske kostpriser.

Fremstillingen af olieprodukter sker ved forenet produktion, og efter ordningen fastsættes alene den gennemsnitlige pris for olieprodukterne. Raffinaderierne kan herindenfor selv fastsætte priserne på de forskellige produkter, benzin, gasolie, dieselolie, fuelolie m. v., forudsat at de danske salgspriser er rimelige, sammenlignet med salgspriserne i andre vesteuropæiske lande.

Benzinprisen har gennem nogen tid været faldende, hovedsagelig i området vest for Store Bælt, men i den seneste tid har, som hr. Wilhelm også sagde det, prisnedsættelserne bredt sig. Gulf nedsatte den 23. marts 1977 priserne i det storkøbenhavnske område med i alt 38 øre pr. l til 2 kr. 30 øre ved selvbetjening fra 10 stationer. Denne nedsættelse blev mere eller mindre fulgt op af de andre selskaber. Den 24. marts 1977 nedsatte samtlige store selskaber deres landspriser med 5 og 7 øre pr. l ved henholdsvis betjenings- og selvbetjeningsalg. Den ekstraordinært store nedsættelse i Københavnsområdet tilsigtedes formentlig kun at skulle vare nogle dage, men er blevet forlænget foreløbig på ubestemt tid. Årsagen til nedsættelserne må søges i den aktuelle rigelighed på benzin samt en skærpet konkurrence på markedet.

Efter monopolloven kan monopoltilsynet gri-

be ind over for urimelige priser fastsat af virksomheder, der udøver væsentlig indflydelse på konkurrenceforholdene, og som hr. Wilhelm siger det, gælder disse bestemmelser også for urimeligt lave priser. Det kan dog næppe fastslås, som spørgeren synes at gøre det, at en pris, som ikke til enhver tid giver fuld dækning for omkostningerne, er urimelig. En stillingtagen hertil må forudsætte en konkret vurdering af det enkelte tilfælde.

Monopoltilsynet har meddelt mig, at tilsynet har iværksat en undersøgelse af forbrugerpriserne for benzin i det storkøbenhavnske område med sigte på, hvorvidt de øjeblikkelige priser måtte være urimelige. Det vil i givet fald være op til monopoltilsynet at drage konsekvenserne af denne undersøgelse.

Wilhelm (VS):

Jeg vil gerne takke for svaret, men må samtidig sige, at jeg synes, at dette forekommer så indfiltret, at det nok ikke lader sig klare i en spørgetid, men at vi må gå videre med det gennem erhvervsudvalget.

Der er imidlertid nogle ting, der måske allerede kan skaffes rede på. Det forekommer mig umiddelbart mærkeligt, at forpligtelserne til at følge Rotterdammarkedet skulle have anderledes konsekvenser øst for Store Bælt end vest for Store Bælt, at den beregnede kostpris ud fra raffinaderi-, transport- osv. vurderinger skulle have andre konsekvenser øst for Store Bælt end vest for Store Bælt, at tilladelserne til selskaberne til selv at jonglere lidt med priserne på de forskellige produkter, når bare der totalt er en eller anden form for balance i henseende til det, der i monopolloven hedder rimelig pris, også skulle muliggøre for dem, at de fører en helt anden prispolitik øst for Store Bælt end vest for Store Bælt osv. osv.

Jeg tror, vi ved denne lejlighed må slutte med at prøve at få ministerens vurdering af den prisnedsættelse på 35 øre, henholdsvis 38 øre, pr. l, som nogle af selskaberne har foretaget i det storkøbenhavnske område. Mener ministeren, at den er i overensstemmelse med en almindelig kostprisbetragtning, måske under hensyntagen til midlertidigt lave priser på Rotterdammarkedet, som jeg i øvrigt ikke har hørt om nogen steder, eller mener han, at det er et eksempel på det, han sagde nok ikke var udelukket i monopollovens bestemmelser, altså en midlertidigt tabgivende forretning? Mener han, at det er det sidste, at man altså kører

[Wilhelm.]

med en midlertidigt tabgivende forretning i dette område, eller mener han, at den kalkulemåsig kan bringes i overensstemmelse med de mere generelle retningslinjer for, hvad man må tage i disse tilfælde?

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Når man fremstiller varer i forenet produktion, så er det naturligvis temmelig udviklet og vanskeligt, især for udenforstående, at finde ud af kalkulationsgrundlaget for den enkelte vare. Det er jo også grunden til, at man fra monopolmyndighedernes side praktiserer pris- og avancekontrollen som gennemsnitspriser og -avancer, og at man derfor overlader til selskaberne at vælge, hvor de i særlig grad vil lægge omkostningerne. Men det har naturligvis i høj grad offentlighedens interesse, og det har også interesse for benzinførhandlerne, som jeg har haft besøg af, og derfor er jeg meget tilfreds med, at monopoltilsynet har iværksat en særlig undersøgelse, idet monopoltilsynet så må drage konsekvenserne af denne undersøgelse.

Jeg mener, det er for tidligt for mig at drage nogen konklusioner, alene af den grund, at jeg ikke har hørt noget om undersøgelsens resultat, da undersøgelsen ikke er færdig. Men jeg er helt rede til, og jeg synes mest praktisk efter at undersøgelsen har været foretaget, at drøfte problemet i folketingets erhvervsudvalg.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Henrik Toft (V)** til justitsministeren:

»Er ministerens indstilling til opretholdelse af landpolitistillinger stadig i overensstemmelse med svaret til folketingets retsudvalg af 1. juli 1976?«

(Spm. nr. 88).

Skriftlig begrundelse.

Ved omlægningen af landets politikredse er der i mange tilfælde blevet betydelig længere til politistationerne i de tyndt befolkede områder, hvor der stadig i mange tilfælde er et tilfoldsforhold mellem befolkningen og den lokale landpolitibetjent. Det virker fremmede for varetagelsen af betjentens politimæssige opgaver, ligesom hans lokale personkendskab ofte vil hjælpe personalet på hovedpolitistationerne. Det synes derfor principielt rigtigt at opretholde de bestående landpolitistillinger, hvilket også

fremgår af ministerens svar til retsudvalget af 1. juli 1976.

Det må derfor undre, når ministeren i et brev af den 14. marts i år meddeler, at der ved den nuværende landpolitibetjent i Ulfborgs afgang på grund af alder den 1. juli i år ikke vil blive tale om genbesættelse af stillingen. De nuværende 2 landbetjente i området betjener hver et personunderlag på ca. 8.000, og afstanden til hovedpolitistationen i Holstebro er så lang, at der ved nedlæggelse af det ene embede bliver tale om en betydelig ringere politimæssig dækning af området.

Justitsministeren (Orla Møller):

Som hr. Henrik Toft nævner i spørgsmålet, havde jeg i juli i fjor lejlighed til over for folketingets retsudvalg at redegøre for planerne om landpolitiet. Jeg nævnte da, at politiets strukturudvalg havde peget på, at omlægningen af arbejdet i politikredsene ville medføre, at landpolitiet blev frigjort for en del arbejde. Dette måtte efter udvalgets opfattelse medføre, at man måtte overveje at nedlægge enkelte landpolitidistrikter. Disse synspunkter har rigspolitichefen og justitsministeriet fulgt ved administrationen af dette område.

Jeg kan nævne, at der i 1973, året for politikredsreformens gennemførelse, var 162 landbetjentstillinger, og nøjagtig det samme antal havde vi i 1976. Ved vurderingen af politibetjeningen i lokalsamfundene må man endvidere tage hensyn til antallet af distriktpolitifolk, som i perioden fra 1970 til 1976 er steget fra godt 60 mand til ca. 250 mand.

Vedrørende landpolitiets fremtid kan jeg nævne, at hverken rigspolitichefen eller jeg har noget ønske om at nedlægge landpolitiet, men jeg må dog understrege, at der også i fremtiden kan opstå et behov for at foretage visse justeringer, f. eks. som følge af ændringer i arbejdets omfang og ændringer i befolkningsunderlaget.

Endelig skal jeg om landpolitiet i Ulfborg-Vemb kommune nævne, at det nu er besluttet at henlægge en del af Ulfborg landdistrikt til en del af Vemb landdistrikt og således danne et nyt landdistrikt, som kommer til at omfatte hele Ulfborg-Vemb kommune. Politimesteren i Holstebro og rigspolitichefen har oplyst over for mig, at denne omlægning ikke medfører en forringet politibetjening af beboerne i kommunen, og heri kan jeg erklære mig enig.

Henrik Toft (V):

Siden jeg stillede mit spørgsmål til ministeren, har jeg fået mange positive reaktioner i den anledning, og de ting, som især er blevet nævnt, er landbetjentens varetagelse af opgaver som indlevering af nummerplader, udlevering af pas og førerbevis, som i mange tilfælde klares uden for normal arbejdstid, så den pågældende rekvirent ikke skal ofre en halv dag-løn på en tur til hovedpolitistationen. Ikke mindst har man over for mig også fra andre egne af landet nævnt betydningen af placering af landbetjente i områder med mange turister, hvor der i nogle tilfælde, hvor der mangler landbetjente, har været forsøgt oprettelse af private vagtværn, hvad der efter min opfattelse bestemt ikke er ønskeligt.

Jeg skal derfor takke ministeren for hans positive indstilling til opretholdelse af landpolitiet, men jeg er alligevel lidt betænkelig. Ministeren skriver i et brev af den 23. september 1976, at der ingen planer er om ændring i det område, som jeg kommer fra, men når man så alligevel ved afgang på grund af alder nu til den 1. juli ikke genopslår en stilling, så mangler der ligesom lidt at have den positive holdning i. Det ville nok være for meget at forlange, at ministeren her skulle give tilsagn om at genopslå stillingen, men jeg vil gerne spørge ministeren, om han er parat til at tage spørgsmålet op til fornyet overvejelse, eventuelt med en ændret placering af den pågældende landbetjent.

Justitsministeren (Orla Møller):

Det står mig ikke helt klart, hvad der ligger i den sidste del af hr. Henrik Tofts spørgsmål, men jeg vil da gerne overveje den sag noget nærmere. Den ekstra tale, som hr. Henrik Toft nu holdt, giver mig anledning til at opridsse nogle problemer i forbindelse med landpolitiet.

Jeg er lidt ængstelig for, at det vil være vanskeligt i fremtiden at få ansøgninger til en hel del af disse stillinger. Vi har allerede set nogle eksempler på, at det kan være overordentlig vanskeligt. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at dette må hr. Henrik Toft eller andre ikke tage som udtryk for en negativ indstilling, men jeg ønsker at sætte en tyk streg under, at samtidig med at vi har landbetjente inde i billedet, har vi jo altså arbejdet med distriktspolitiet.

Der er ikke i vores strukturbetænkninger noget principielt ønske om at lave de store for-

andringer, men jeg tror – og det er jeg nødt til at sige helt åbent – at udviklingen vil bringe os i en situation, hvor man i en anden form bliver nødt til at finde den rette betjening. Jeg er ikke hundrede procent sikker på, at det vil være muligt at opretholde landpolitiet i den form, vi har det i i dag.

Der er dog ét sted, hvor hr. Henrik Toft og jeg er meget enige, og det er med hensyn til betjeningen af de enkelte distrikter. Der er jeg nødt til, synes jeg, at gøre opmærksom på, at hvis man i forbindelse med lokalnævnenes arbejde ville forsøge at orientere sig om, hvad den nye patruljeordning har betydet for betjeningen af borgerne i al almindelighed i det danske samfund, så vil man få en meget mere positiv opfattelse af, hvad politiet er i stand til at yde af betjening for øjeblikket.

Den konkrete sag skal jeg gerne kigge nærmere på, når jeg finder ud af, hvad det er for en.

Henrik Toft (V):

Jeg vil gerne sige tak for den sidste del af ministerens besvarelse. Man kan jo ikke vide, om der er ansøgere til stillingerne, før man har prøvet at opslå dem.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Fjerde næstformand (Ninn-Hansen):

Fra de pågældende ministre er der modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Svend Haugaard: spm. nr. 44.

Halvgaard: spm. nr. 46.

Aksel Pedersen: spm. nr. 49 og nr. 86.

Waldorff: spm. nr. 52.

Ivar Hansen: spm. nr. 54.

Ninn-Hansen: spm. nr. 55.

Jørgen Junior: spm. nr. 63, 64, 72 og 73.

Niels Helveg Petersen: spm. nr. 65.

Dohrmann: spm. nr. 66 og nr. 74.

Inger Stilling Pedersen: spm. nr. 68.

Kjelgaard: spm. nr. 69 og 70.

H. C. Hansen: spm. nr. 75.

Kirsten Jacobsen: spm. nr. 77 og 78.

Voigt: spm. nr. 81, 82 og 83.

Kaj V. Andersen: spm. nr. 87.

Spørgsmålene og besvarelserne vil blive op-
taget i Folketingstidende.

Skriftligt besvarede spørgsmål.

Af *Svend Haugaard* (RV) til landbrugsministeren (15/3 77):

»Mener ministeren, at nytteværdien af den matrikulering af alle offentlige veje, der forventes at koste ca. 250 mill. kr. på landsbasis, står mål med omkostningerne?«

(Spm. nr. 44).

Begrundelse.

De nye krav om matrikulering af alle offentlige veje vil forårsage en meget betydelig udgift for kommunerne. Især vil udgiften blive tyngende for landkommuner med spredt bygge og mange biveje med snørkler og sving, hvor det må forventes, at betonpæle eller metalrør til at vise skel skal stå særlig tæt.

Efter nogle landkommuners beregninger vil der blive tale om en samlet udgift på landsbasis på ca. 250 mill. kr.

Det må formodes, at kravet om matrikulering af vejene bl. a. skyldes eksempler på, at private, på grund af manglende gennemført udstykning af vejarealer, har måttet betale grundskatter af offentligt vejareal, hvilket naturligvis er urimeligt. Men de ret få eksempler, der har været tale om, bør kunne undgås i fremtiden på en enklere måde, end der nu lægges op til.

For at undgå den meget store udgift for kommunerne uden tilsvarende nytteværdi har jeg med mit spørgsmål villet henstille til ministeren, at den sunde fornuft får lov til at råde, og at der tages skridt til at få bestemmelserne ændret.

Landbrugsminister *Poul Dalsagers* svar (24/3 77):

Ved matrikuleringen blev de offentlige veje ikke udskilt fra de ejendomme, de førte over. Men efterhånden som behovet for en mere nøjagtig ejendomsregistrering er blevet større, og navnlig i forbindelse med samordningen af de matrikulære bestemmelser med tinglysningsloven af 1926, blev man klar over, at det var nødvendigt at udskille de offentlige veje. Arbejdet hermed var imidlertid så omfattende, at det måtte ske over en længere årrække.

I årene 1927–33 blev der udstedt en række bestemmelser fra indenrigsministeriet og landbrugsministeriet, der tog sigte på offentlige

vejes afmærkning, opmåling og udskillelse. Disse regler blev indarbejdet i landbrugsministeriets bekendtgørelse af 24. september 1949 om udførelse af udstykningsarbejder.

I loven om bestyrelsen af de offentlige veje af 1957 var der fastsat nærmere bestemmelser om vejbestyrelsernes pligt til at sørge for udskillelse af offentlige veje. I årenes løb er næsten alle ældre landeveje og en væsentlig del af de ældre offentlige biveje blevet udskilt. Men der er stadig store strækninger af kommuneveje, der ikke er udskilt, og hvis arealer derfor matrikulært henligger under private grundejeres ejendomme.

Udstykningsbekendtgørelsen fra 1949 er nu afløst af bekendtgørelse nr. 604 af 20. december 1976. I denne bekendtgørelses § 49 er bestemmelserne om udskillelse af offentlige veje blevet formuleret på samme måde som i §§ 88 og 89 i loven om offentlige veje, der har afløst vejbestyrelsesloven. Efter vejlovens bestemmelser skal vejmyndighederne sikre deres ejendomsret til nyerhvervede vejarealer ved at få dem udskilt i matriklen. Det påhviler endvidere vejmyndighederne at drage omsorg for, at hovedlandeveje, landeveje og kommuneveje udskilles som offentlige vejarealer, medmindre særlige forhold gør sig gældende.

Det er formodentlig den ændrede formulering af bekendtgørelsens bestemmelser, der har givet anledning til hr. *Svend Haugaards* spørgsmål. Der er imidlertid hverken i bekendtgørelsen eller i loven om offentlige veje noget krav om, at de ældre offentlige veje skal udskilles nu eller inden for en nærmere angivet tidsfrist. Det er den enkelte vejbestyrelse, der tager stilling til, i hvilken takt udskillelsen skal ske.

Det har formodentlig ikke været tanken at rejse tvivl om rigtigheden af vejlovens krav om, at nyerhvervede offentlige vejarealer skal udskilles i forbindelse med vejanlægget, og at ældre offentlige vejarealer efterhånden skal udskilles i matriklen. Det er nemlig af væsentlig betydning for det offentlige at sikre, at vejarealerne udskilles i matriklen. Før vejbestyrelsesloven fra 1957 var det et tvivlsomt spørgsmål, om der kunne vindes hævde over de offentlige vejes arealer. En ret for de tilstødende lodsejere til ved hævdsrhvervelse at inddrage de offentlige vejes arealer under deres ejendomme ville være i modstrid med samfundets interesser, og den ville medføre, at

[Landbrugsministeren.]

vejbestyrelserne årligt måtte afholde betydelige udgifter til konstatering af, om lodsejerne bemægtigede sig dele af vejarealerne. Det blev derfor i vejbestyrelseslovens § 12 fastsat, at der ikke kan vindes hævde over offentlige vejes arealer, når disse arealer er udskilt i matriklen. Denne bestemmelse er overført uændret til loven om offentlige veje (§ 88, stk. 2).

For de private lodsejere er det også af betydning, at de offentlige vejarealer, der fra gammel tid er medregnet under deres ejendomme, udskilles. Ved udskillelsen bliver skellet mod vejen fastslået, vejarealet bliver fradraget, og ejendommenes rette arealer bliver registreret i matriklen. Herved undgås betydelig usikkerhed og ulempe for ejere og panthavere ved vurdering, salg og belåning af ejendomme.

I den nye bekendtgørelse om udstykningsarbejder er der efter henstilling fra folketingets ombudsmand (FOB 1973, side 301-306) indført nye regler, der sikrer grundejernes medvirken, når vejgrænsen mod deres ejendom bliver fastslået. Samtidig er der sket en vis stramning af reglerne om afmærkning af vejskel, så der bliver lighed med kravene om afmærkning af andre skel.

Disse ændringer vil naturligvis medføre en vis fordyrelse af arbejdet med udskillelse af de offentlige veje, men de er anset nødvendige af hensyn til retssikkerheden, og fordi det ikke anses for rimeligt at stille lempeligere krav til det offentlige end til private grundejere.

I matrikeldirektoratet findes der ikke en opgørelse over, hvor mange kilometer offentlige veje der endnu ikke er udskilt. Det er derfor ikke muligt at vurdere, om der i løbet af de år, det vil vare, inden alle offentlige veje er udskilt, kan blive tale om en udgift på ca. 250 mill. kr.

Jeg må således fastholde de omtalte bestemmelser i den nye udstykningsbekendtgørelse.

Af *Halvgaard* (FP) til undervisningsministeren (16/3 77):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om baggrunden for de hyppige udskiftninger af regnskabschefer ved Århus universitet, og hvad har ministeren foretaget sig for at undgå gentagelser?«

(Spm. nr. 46).

Undervisningsminister *Ritt Bjerregaards* svar (24/3 77):

Indledningsvis skal bemærkes, at der ikke som anført i spørgsmålet har været tale om hyppige udskiftninger af regnskabschefer ved Århus universitet. Stillingen som regnskabschef blev oprettet pr. 1. april 1974 og den 1. december 1974 besat med den nuværende indehaver af stillingen, Kurt Bøje.

Derimod har der tidligere – som det vil fremgå af statsrevisorernes betænkning over statsregnskabet for 1973-74 – været visse problemer omkring regnskabsaflæggelsen og de administrative forhold ved Århus universitet.

I overensstemmelse med statsrevisorernes henstilling indledte undervisningsministeriet en tjenstlig undersøgelse af forholdene ved Århus universitet, der imidlertid mundede ud i, at forhørslederen ikke fandt grundlag for disciplinær påtale over for enkeltpersoner ved universitetet.

Som det vil være bekendt fra dagspressen, har der imidlertid fortsat været uro omkring de regnskabsmæssige forhold ved Århus universitet, og ministeriet har senest den 1. marts 1977 fra Århus universitet modtaget indstilling om, at regnskabschefens ansættelsesforhold bringes til ophør, og at han med øjeblikkelig virkning suspenderes eller fritages for tjeneste. Ministeriet har på den foreliggende baggrund fundet det rigtigst at fritage regnskabschefen for tjeneste og har samtidig fra denne indhentet en udtalelse, som man dernæst har udbedt sig universitetets bemærkninger til.

Af *Aksel Pedersen* (V) til miljøministeren (17/3 77):

»Hvordan vil ministeren sikre, at en naturlig udvikling i landsbyerne ikke hindres af zone-loven og anden planlægningslovgivning?«

(Spm. nr. 49).

Begrundelse.

Lov om by- og landzoner skal sikre en fornuftig planlægning af byggeriet, og den skal hindre, at det åbne land ødelægges af almindelige bebyggelser og sommerhusbyer.

Lovens administration har imidlertid i praksis medført en ikke ringe kritik i befolkningen, en kritik, som venstre kan tilslutte sig på flere punkter. Det er vor opfattelse, at en restriktiv administration af zonenloven har været med til at fratage landsbyerne naturlige udviklingsmulig-

[Aksel Pedersen.]

heder. Når man hindrer modernisering af det lokale erhvervsliv og forbyder nye boliger, skaber man døende småbyer. Man må ikke glemme, at landsbyerne ikke kan undværes i det danske samfund, dels på grund af deres tilknytning til og betjening af landbefolkningen, dels på grund af de særlige muligheder, landsbyerne giver for fællesskab.

Det er derfor venstres opfattelse, at der enten gennem en smidig administration af by- og landzoneloven eller gennem administrationen af den nye planlægningslovgivning, kommuneplanlov og lands- og regionalplanlovgivning, må sikres en fremtid for vore landsbyer.

Miljøminister *Niels Matthiasens* svar (24/3 77):

Planlægningslovgivningens, herunder zonenlovens, formål er at sikre en afbalanceret anvendelse af landets arealressourcer i forhold til de mange interesser, der gør sig gældende. Heri indgår også hensynet til landsbyerne.

Jeg kan derfor give tilsagn om at medvirke til en naturlig udvikling i landsbyerne, og jeg kan fuldt ud tilslutte mig betragtningerne i begrundelsen om, at det åbne land ikke må ødelægges af almindelige bebyggelser og sommerhuse.

Imidlertid har den »naturlige udvikling« i landsbyerne, også længe før zonenloven trådte i kraft i 1970, været, at befolkningstallet dalede. Sammenlægninger af mejerier, anvendelsen af arbejdsbesparende maskiner til landbrugsdrift osv. har medvirket til, at der er blevet færre beskæftigede i landbruget, og dermed er det traditionelle grundlag for landsbyerne svækket.

Dertil kommer, at beboerne selv ofte foretrækker at handle i store butikker, således at den eller de lokale butikker ikke får kunder nok. Man taler om den lille butik, men tager fredag-lørdag til et supermarked.

Jeg erkender, at der kan være et helt kontant og meget ubehageligt problem, hvor en landsby mister sin sidste butik. Men jeg må samtidig fremhæve, at man her har et eksempel på det centrale punkt i diskussionen omkring landsbyernes fremtid, nemlig at der ikke vil være folk nok til, at alle landsbyer ved tilflytning af beboere vil kunne vokse sig så store, at der vil være kunder nok til at opretholde f. eks. en sådan butiksbetjening, som af langt de fleste anses for tilfredsstillende, og det samme gælder anden service. I denne forbindelse vil jeg også

gøre opmærksom på, at det befolkningsunderlag, der er nødvendigt for etableringen af det ønskede serviceniveau for landsbyernes beboere, er så stort, at det miljø, som der tales så meget om i den offentlige debat om landsbyernes fremtid, i mange tilfælde vil være i fare for at gå tabt.

Jeg må også pege på, at en øget transport fra bolig i en landsby til arbejdssted i byen er en samfundsmæssig belastning, som må være betænkelig i den nuværende og fremtidige energisituation.

Spørgsmålet er således at få klarhed over, hvad en naturlig udvikling i landsbyerne er. Koncentrationstendenserne i bl. a. erhvervslivet har ført til, at den store mængde arbejdspladser er i de større byer.

Det næste spørgsmål er så, hvor de mennesker, der arbejder i byerne, bosætter sig.

Det, man i den overordnede planlægning må tage stilling til, er altså bymønsteret, dvs. den samlede planlægning af kommunerne og af amtskommunerne.

Hvis mønsteret for bosætning fra 1972-75 holder, vil $\frac{3}{4}$ af hele tilvæksten frem til 1990 ske i byer med mindre end 4.000 indbyggere. Befolkningen bosætter sig således allerede i dag meget spredt og er ikke alene henvist til de store byer.

Vælger vi i planlægningen at lade bosætningen sprede sig til f. eks. alle steder, hvor der i forvejen er en bebyggelse, vil de samfundsmæssige udgifter være betydelige.

Som nu engang det overvejende flertal af befolkningen ønsker at indrette sig, vil langt de fleste borgere forlange adgang uden større besvær til gode butikker, til børnehaver og fritidshjem, til undervisning for deres børn, til underholdning og til læger og anden specialservice samt til offentlige kontorer. Der skal derfor være gode veje, vand og kloak og helst belysning, udstrakt skolekørsel, kollektiv trafik osv.

I forbindelse med regionplanlægningen er der foretaget omfattende undersøgelser i amtskommunerne af den forventede befolkningsudvikling, af det kommende boligbyggeri og af de arbejdspladser, der kan forventes etableret. Dette materiale har ligget til grund for de ovenfor skildrede problemer, som landsbyudviklingen står over for.

Men min optimisme og mit tilsagn om en positiv indstilling skyldes en tiltro til, at amtsrådene ved deres regionplanlægning i sam-

[Miljøministeren.]

arbejde med kommunerne vil kunne medvirke til under de givne forudsætninger at bevare de landsbyer som levende enheder, som man ved planlægningen finder det muligt at bevare.

I den samlede planlægning af kommunerne og amtskommunerne ligger således mulighederne for landsbyernes fremtid.

Det er således efter min opfattelse ikke rimeligt at give zoneloven skylden for landsbyernes tilbagegang. Der er tale om en ændring af samfundets erhvervsstruktur. Det er heller ikke rimeligt at skyde generelt på lovens administration. Fejl kan selsagt ske; de må naturligvis rettes op. Men zoneloven administreres decentraliseret af amtsrådene og hovedstadsrådet i nært samarbejde med kommunerne, altså folkevalgte organer med et udtalt lokalt kendskab. Jeg mener at have kunnet konstatere, at det er en efter forholdene afpasset fornuftig administration, når det fra amtskommunerne kan oplyses, at ca. $\frac{3}{4}$ af ansøgningerne om tilladelse til at bygge uden for byzoner imødekommes.

Det er en høj procent, og det forekommer mig meget væsentligt, at det afgørende sigte med zoneloven, nemlig at bevare det åbne land, ikke kompromitteres. Det vil heller ikke være i overensstemmelse med de bestræbelser, der i stigende omfang gøres for at bevare værdifulde landbrugsarealer i drift.

Sammenfattende kan man sige, at landsbyernes fremtid er et spørgsmål om planlægning af det kommende bymønster og af det offentliges udgifter. Disse problemer løses bedst ved den samlede planlægning, som sker ved region- og kommuneplanlægningen, stærkt decentraliseret og med en udstrakt borgerindflydelse.

Af Waldorff (VS) til miljøministeren (17/3 77):

»Mener ministeren, at det er acceptabelt, at mennesker, der rammes af forurening, ikke har lov til at benytte den klageadgang, der er fastlagt i miljøloven?«

(Spm. nr. 52).

Begrundelse.

Ifølge miljølovens paragraffer 74 og 80 åbnes der i miljøsager mulighed for, at enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, kan klage over kommunale eller amtskommunale afgørelser til

miljøstyrelsen samt eventuelt anke til miljøankenævnet. Nu har det imidlertid vist sig, at det alligevel ikke gælder for alle og enhver, selv om den nævnte betingelse er opfyldt.

I det netop udkomne nummer af bladet NOAH redegøres for en sag, hvoraf denne konklusion klart fremgår. Det drejer sig om klager i forbindelse med bygningen af rensningsanlægget Lynetten på Amager midt i København. På dette rensningsanlæg vil man afbrænde slammet i et forbrændingsanlæg, og både arbejderne på anlægget og beboerne i området vil blive ramt af den nye forureningskilde. Derfor har vejvæsenets arbejderes klub og den lokale NOAH-gruppe med selvfølgelig ret klaget over forhold ved dette forbrændingsanlæg, de finder uacceptable.

Alligevel er begge parter blevet afvist som værende ikke-klageberettigede uden blot det mindste forsøg på argumentation – først af miljøstyrelsen og sidst af miljøankenævnet.

Spørgsmålet om klageberettigelse diskuteres i forslaget til miljølov (ministeriet for foreningsbekæmpelse, december 1972, j. nr. 1000-5), side 87 i bemærkningerne. Det fremgår heraf, at det er afgørende, hvorvidt den pågældende forening kan siges at repræsentere en personkreds, hvis individuelle, væsentlige interesser direkte berøres af beslutningen. Dette krav må i høj grad siges at være opfyldt. Vejvæsenets arbejderes klub repræsenterer de kloakarbejdere, der skal arbejde på anlægget, og den lokale NOAH-gruppens medlemmer er identiske med personer, der rammes af forureningen, ganske enkelt fordi de bor i nærheden af anlægget, en mere direkte repræsentation fås ikke.

Ministeren opfordres derfor til straks at tage skridt til at bringe miljøstyrelsens og miljøankenævnets praksis i overensstemmelse med lovens egen bogstav.

Miljøminister *Niels Mathiasens* svar (24/3 77):

Nej, det mener jeg naturligvis ikke, men spørgsmålet er i den konkrete sag, der henvises til, ikke så enkelt som så.

Jeg vil gerne udbygge dette med følgende kommentarer:

Reglerne om klageadgangen i miljøsager findes i miljøbeskyttelseslovens §§ 74 og 80. Efter disse bestemmelser er enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, berettiget til at klage over

[Miljøministeren.]

henholdsvis de kommunale myndigheders og miljøstyrelsens afgørelser.

Udtrykket »individuel, væsentlig interesse« har af miljøstyrelsen og miljøankenævnet været fortolket i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige regler. Det vil i sager om miljøbeskyttelse sige, at den, der på grund af bopæl eller lignende forhold til en given virksomhed må formodes at blive berørt af gener fra virksomhedens drift, må anses for klageberettiget. Det vil således normalt være de nærmeste omboende i forhold til virksomheden, der er klageberettigede. Det er dog en forudsætning, at der er tale om en interesse, der kan varetages efter miljøbeskyttelsesloven, hvilket f. eks. ikke er tilfældet for så vidt angår arbejderbeskyttelsesinteresser, idet disse er reguleret i anden lovgivning.

Det nævnte kriterium: »individuel, væsentlig interesse« finder også anvendelse på foreninger eller grupper, der varetager interesser på miljøområdet. Som det fremgik af bemærkningerne til forslaget til lov om miljøbeskyttelse i sin tid, er det afgørende for, om en sådan forening er klageberettiget, at foreningen kan siges at repræsentere en personkreds, hvis individuelle, væsentlige interesser direkte berøres af beslutningen. Er dette ikke tilfældet, f. eks. hvis der er tale om en opinionsdannende forening, har foreningen, som det også fremgår af bemærkningerne, ikke klageadgang, medmindre en klageberettiget person vælger at lade foreningen optræde på sine egne vegne.

I den konkrete sag om godkendelse af slambehandlingsanlægget ved Lynetten har miljøstyrelsen og miljøankenævnet taget stilling til spørgsmålet om klageberettigelse. Miljøstyrelsen har i sin afgørelse afvist at tage sagen op til behandling, idet styrelsen ikke fandt, at NOAH og vejvæsenets arbejderes klub opfyldte lovens kriterier for klageberettigelse eller repræsenterede personer, der var klageberettigede.

Spørgsmålet om, hvem der i den konkrete sag er klageberettiget, afgøres i sidste instans af miljøankenævnet, der, efter hvad jeg har fået oplyst, har stadfæstet miljøstyrelsens afgørelse.

Efter at miljøankenævnet har truffet afgørelse, har jeg ingen mulighed for i den konkrete sag at tage spørgsmålet om klageberetti-

gelse op. Derimod kan spørgsmålet indbringes for domstolene.

Jeg har i anledning af sagen modtaget en henvendelse fra NOAH vedrørende miljøbeskyttelseslovens klageregler. Miljøstyrelsen har oplyst, at der, således som klagereglerne er udformet og fortolket, kan være tilfælde, hvor ingen privatpersoner vil være klageberettigede, f. eks. fordi den pågældende virksomhed ligger langt fra boligbebyggelse. På den anden side må det erkendes, at der f. eks. i sager om luftforurening kan være tilfælde, hvor privatpersoner, som bor i længere afstand fra den pågældende virksomhed, vil kunne blive mest berørt af forureningen og derfor vil være klageberettigede.

Med hensyn til den konkrete sag vil jeg gerne fremhæve, at miljøstyrelsen har oplyst, at styrelsen under hovedstadsrådets behandling af sagen har været rådspurgt om en række tekniske spørgsmål, og at vilkårene for godkendelsen ikke har givet styrelsen anledning til bemærkninger.

Af Ivar Hansen (V) til statsministeren (18/3 77):

»Vil statsministeren indskærpe sin tidligere cirkulæreskrivelse om ministeriers og styrelseres pligt til at tilstille betænkninger m. v. til folketingets medlemmer, de politiske partiers sekretariater og andre?«

(Spm. nr. 54).

Begrundelse.

I en skrivelse af 2. april 1969 har statsministeren til ministerier og styrelser indskærpet, at samtidig med offentliggørelsen af betænkninger, rapporter o. lign. skal eksemplarer af de pågældende dokumenter fremsendes til andre interesserede. Det må f. eks. være folketingets medlemmer, folketingsgruppernes sekretariater, de politiske partier m. fl. Cirkulæreskrivelsen er tidligere indskærpet, men bliver ikke overholdt.

Det er meget generende for folketingets medlemmer, herunder selvfølgelig navnlig ordførerne og udvalgsformændene, at de gang på gang får henvendelser fra pressen om kommentarer f. eks. til betænkninger, der er tilstillet pressen endog i forbindelse med pressemøder, men som den pågældende minister ikke har villet have ulejlighed med at tilsende folketingets medlemmer eller de politiske partier.

[Ivar Hansen.]

Det seneste eksempel er en landbrugsbetænkning, der blev offentliggjort torsdag den 17. marts d. å., og som må være tilstillet pressen langt tidligere, idet betænkningen er optrykt i ugeblade, der for længst er gået i trykken.

Statsminister *Anker Jørgensens* svar (22/3 77):

Siden 1951 har statens trykningskontor og ministerierne haft pligt til at sende betænkninger, anordninger og lignende af almen interesse til de politiske partiers sekretariater, til interesserede dagblade og til Danmarks radio.

I 1976 aftalte folketetinget med statens trykningskontor, at betænkninger sendes i 100 eksemplarer til folketetinget, hvor de medlemmer, der måtte være interesserede i den enkelte betænkning, selv vil kunne tage det ønskede antal eksemplarer. Dette var en ændring af hidtidig praksis, hvorefter der blev sendt 1 eksemplar til hvert enkelt medlem. Men denne praksis blev som sagt ændret efter folketingets ønske, da den i vidt omfang medførte tilbagesendelse af betænkninger.

Jeg har i øvrigt fået oplyst, at landbrugsbetænkningen, der har givet anledning til hr. Ivar Hansens spørgsmål, efter planen skulle have været sendt til folketetinget samtidig med offentliggørelsen. Trykkesproblemer kom imidlertid i vejen, men disse vanskeligheder skulle nu være overvundet.

Ved revision af listen over modtagere af betænkninger og anordninger og lignende vil jeg atter indskærpe pligten til at udsende materialet *samtidig* til alle modtagere. Derimod mener jeg, at spørgsmålet om udsendelse af betænkninger til folketingets medlemmer bør behandles af folketetinget selv – altså præsidenten.

Af *Ninn-Hansen* (KF) til statsministeren (18/3 77):

»Har regeringen forberedt planer, der kan sikre befolkningen imod følgerne af arbejdskonflikter på livsvigtige områder?«

(Spm. nr. 55).

Begrundelse.

Da de løbende strejkevarsler omfatter livsvigtige områder, herunder olie- og benzintransporten, elværkernes drift og færgeruterne, er det en naturlig opgave for regeringen at sikre befolkningens forsyninger.

Den 4. december 1976 stillede jeg statsmini-

steren et tilsvarende spørgsmål i folketetinget i anledning af bl. a. olie- og benzinstrejken. Jeg fik et positivt svar med hensyn til at tilvejebringe de nødvendige planer og håber, at disse planer – som jeg ikke beder om at få oplyst i detaljer – nu er til stede.

Statsminister *Anker Jørgensens* svar (24/3 77):

Hr. Ninn-Hansen synes i sit spørgsmål at ville drage en parallel fra den situation, der forelå i november–december måned 1976, til den, der foreligger i dag.

Dette er efter min opfattelse ikke berettiget; situationen var dengang, at en *ulovlig* konflikt, hvori kun en mindre personkreds var direkte impliceret, havde medført omfattende forstyrrelse i forsyningen med livsvigtige varer. Herved var en lang række sagesløse mennesker blevet alvorligt ramt.

Det spørgsmål, som hr. Ninn-Hansen stillede den 2. december 1976, og som jeg lovede at overveje, var, om der kunne tilvejebringes et beredskab, således at livsvigtige forsyninger kunne komme frem under en ulovlig konflikt. Jeg understreger: såfremt der måtte foreligge en *ulovlig* konflikt.

I dag er situationen som bekendt ganske anderledes. De konflikter, der vil kunne blive tale om nu, vil være *lovlige* konflikter. Disse konflikter vil være et led i vort fagretlige system, en konsekvens af den måde, hvorpå aftaleforholdene er opbygget på arbejdsmarkedet.

Naturligvis er det bedst, hvis en arbejdskonflikt kan undgås. Det gælder også, hvis den er lovlig. En konflikt vil jo under alle omstændigheder kunne berøre sagesløse mennesker stærkt, også selv om direkte livsvigtige områder er undtaget. Men der er en afgørende forskel mellem på den ene side at afbøde visse virkninger af en ulovlig konflikt, som vi talte om den 2. december, og på den anden side at træffe sådanne foranstaltninger i en lovlig konfliktsituation.

Det har aldrig været regeringens tanke, at et eventuelt beredskabssystem af den omtalte art skulle bringes i anvendelse under en lovlig arbejdskonflikt.

Skal der træffes foranstaltninger i sådanne situationer, må det i al fald ske som et led i en større sammenhæng og ikke på den måde, som en anvendelse af dette beredskabssystem ville indebære.

Nu er der heldigvis udsigt til, at hr. Ninn-

[Statsministeren.]

Hansens spørgsmål taber sin aktuelle interesse, fordi overenskomstforhandlingerne forhåbentlig kan afsluttes uden konflikt. Jeg går ud fra, at hr. Ninn-Hansen sammen med mig vil glæde sig over et sådant resultat.

Af *Jørgen Junior* (FP) til socialministeren (23/3 77):

»Hvilke regler gælder der for privatpleje af borgere anbragt under åndssvageforsorgen?« (Spm. nr. 63).

Begrundelse.

I et navngivet eksempel (Ib Madsen, 34 år) påvises det, at en tvangsanbragt patient med normal intelligenskvotient 1963-68 har udført landbrugsarbejde for en overlæges søn (forpagter Heinild, Hvalsø) formedelst kosten samt 30 kroner ugentlig.

Jeg håber ikke, at tilsvarende eksempler findes mere, men ønsker dog gerne ministerens oplysninger om, hvor mange patienter under åndssvageforsorgen der i dag er anbragt eksternt i en eller anden form for hjemmepleje efter de regler, jeg formoder er fastlagt i cirkulæreform.

Socialminister *Eva Gredals* svar (30/3 77):

I henhold til § 68 i lov om social bistand kan personer, der er under tilsyn af et forsorgscenter eller en særforsorgsinstitution, anbringes i pleje i private hjem.

Reglerne om anbringelse af særforsorgsklienter i privatpleje findes dels i socialministeriets cirkulære af 30. september 1975 om dag- og døgnpleje m. v. efter bistanstloven, dels i socialstyrelsens cirkulæreskrivelse nr. 365 af 28. november 1975 om forsorgsudøvelsen for personer i privat døgnpleje.

Der er heri givet regler om kravene til døgnplejehjemmene og om forsorgens tilsyn. Endvidere er der givet vejledning om den indstilling, der skal afgives til det sociale udvalg om den økonomiske ydelse for plejeforholdet.

I tilfælde, hvor klienten i plejehjemmet skal yde en arbejdsindsats, er det foreskrevet, at der skal foreligge en klar aftale om ydelse og modydelse for at sikre mod misbrug.

Efter edb-registreringen af klienter under åndssvageforsorg var der ved udgangen af januar 1977 anbragt i alt 703 klienter i fremmedpleje med ophold hos private familier. Til sam-

menligning kan anføres, at det tilsvarende tal ved udgangen af januar 1975 var 784.

Af *Jørgen Junior* (FP) til socialministeren (23/3 77):

»Hvordan kan det gå til, at en person med en normal intelligenskvotient i 34 år har været anbragt under åndssvageforsorgen, og hvorfor nægter forsorgen udskrivning samt forsøger ved politihjælp at indfange den pågældende, som om han er en farlig forbryder?« (Spm. nr. 64).

Begrundelse.

Eksemplet Ib Madsen (bl. a. omtalt i *Femina*, nr. 12/1977) er kun ét af 4 navngivne tilfælde, hvor samfundet har svigtet.

Udtalelser om Ib Madsen fra henholdsvis en speciallæge i psykiatri og rigshospitalet: »Tilsyneladende fuldstændig normal« og »Alt i alt må patienten betragtes som normalt begavet«.

Socialminister *Eva Gredals* svar (30/3 77):

I anledning af det stillede spørgsmål kan jeg oplyse, at jeg hverken finder det rimeligt eller muligt i detaljer at redegøre for forholdene i forbindelse med en navngiven persons anbringelse under eller udskrivning af åndssvageforsorg. Jeg er villig til efter anmodning at redegøre for sagen over for folketingets socialudvalg.

Af *Niels Helveg Petersen* (RV) til finansministeren (23/3 77):

»Agter ministeren at foreslå en modernisering af det statslige budget- og bevillingssystem, således at statsinstitutioner får mulighed for at udnytte gunstige økonomiske resultater af deres virksomhed?«

(Spm. nr. 65).

Begrundelse.

Baggrunden for spørgsmålet er en artikel i *Middelfart Venstreblad* og *Fyns Tidende*, hvor forstander Harald Rasmussen, *Forsøgsgården Blangstedgård*, påpeger det urimelige i, at man må undlade at udnytte forsøgsgårdens frugt. Budgetreglerne tillader ikke at betale arbejds-løn hertil, selv om plukning kunne give overskud, som igen kunne komme forsøgsvirksomheden til gode. Dette må virke så meget mere urimeligt, som *Blangstedgård* har fået sine bevillinger nedskåret.

[Niels Helveg Petersen.]

Problemer af tilsvarende art kendes fra andre statsinstitutioner. Budget- og bevillingsreglerne er indrettet på en sådan måde, at en statsinstitution intet udbytte har af forøgede indtægter. Dette gælder f. eks. også for statsinstitutioner som DSB, Det kongelige Teater og nationalmuseet. Er ministeren tilfreds med de gældende regler?

Finansminister *Heinesens* svar (30/3 77):

I det eksisterende budget- og bevillingssystem er stort set alle bevillinger baseret på det såkaldte *bruttoprincip*, hvilket bl. a. hænger sammen med, at indtægterne på statsbudgettet normalt ikke er reserveret til bestemte formål, men medgår til dækning af udgifterne på statsbudgettet i almindelighed.

Bruttoprincippet fritager imidlertid ikke statsinstitutioner for en forpligtelse til at søge at udnytte de bevillinger, der stilles til rådighed, så effektivt som muligt for at realisere det formål, som bevillingerne skal tilgodese. For en statsinstitution, som oppebærer salgsindtægter, indebærer dette bl. a. en forpligtelse til inden for de bestemmelser, der gælder for institutionens virksomhed, at søge at udnytte gunstige muligheder for at forøge sådanne indtægter.

Det må dog erkendes, at det undertiden kan være vanskeligt på budgetteringstidspunktet at skønne over udgiftsbehovet ved visse aktiviteter. Sådanne vanskeligheder kan f. eks. forekomme, såfremt aktivitetsudviklingen i væsentligt omfang er bestemt af beslutninger, der træffes uden for den pågældende statsinstitution. I sådanne tilfælde er der mulighed for, at aktiviteten kan anerkendes som *rekvireret arbejde*, hvilket indebærer, at institutionen kan optage såvel merudgifter som merindtægter direkte på forslag til lov om tillægsbevilling.

For statsvirksomheder (som f. eks. DSB) skal endvidere gøres opmærksom på, at der i kraft af den såkaldte *frigørelsesklausul* består en meget fri adgang til at disponere over den på finansloven givne bevilling til driftsudgifter.

Det eksisterende budget- og bevillingssystem er altså ikke helt så stift, som spørgeren synes at mene.

Konsekvenserne af generelt at ændre det bestående system i den retning, som spørgsmålet peger henimod, ville være ret ucverskuelige. *For det første* ville man derved unddrage folketinget muligheden for en reel stillingtagen

til betydelige dele af statsbudgettet. *For det andet* ville regeringens og folketingets muligheder for via statsbudgettet at styre den samfundsøkonomiske udvikling blive væsentligt forringet.

På denne baggrund kan jeg ikke gå ind for generelt at ændre det bestående budget- og bevillingssystem fra at være baseret på bruttoprincippet til et nettoprincip.

Lad mig til slut bemærke, at finansministeriet, som hidtil, er villig til at tage konkrete sager, hvor det nuværende system måtte virke urimeligt, op til overvejelse. Sådanne sager indgår i de løbende bestræbelser for, samtidig med at hovedsigtet i det nuværende budget- og bevillingssystem fastholdes, løbende at ajourføre og modernisere dette.

Af *Dohrmann* (FP) til ministeren for Grønland (23/3 77):

»Ministeren bedes oplyse, hvor store udgifter ministeriet gennemsnitligt har afholdt i 1976 for de 10 højest lønnede udsendte lærere i Grønland, inkl. rejse- og flytteudgifter, faktiske boligomkostninger, vederlagsfri ferierejser, overarbejde samt tillæg i øvrigt.«

(Spm. nr. 66).

Begrundelse.

Spørgsmålet er stillet på baggrund af folketingets langsommelighed med hensyn til oprettelse af et stående udvalg til behandling af grønlandske anliggender.

Minister for Grønland *Jørgen Peder Hansens* svar (28/3 77):

Udsendte danske folkeskolelærere, der tjenestemandsansættes ved det grønlandske skolevæsen, henføres i henhold til cirkulære af 9. august 1973 om normering og klassificering af tjenestemandstillinger ved folkeskolen i Grønland til lønramme 13/21/23. Ministeriets samlede egentlige lønudgifter udgjorde i 1976 til de 10 højest lønnede lærere i denne gruppe:

Skalaløn	911.342,09 kr.
Overarbejde	394.444,73 –
Tillæg	363.438,66 –
I alt	1.669.225,48 kr.

Gennemsnitlig lønudgift pr. lærer i 1976: 166.922,55 kr.

Hertil kommer de faktiske boligomkostnin-

[Ministeren for Grønland.]

ger. Ved udgangen af 1976 havde ministeriet 1.610 tjeneste- og lejeboliger i Grønland. De foreløbige regnskabstal for 1976 (finanslov og tillægsbevillingslov) udviser en samlet nettoudgift på 6.428.000 kr. (bruttoudgift ÷ betalte boligbidrag).

Nettoudgift til dækning af drifts- og vedligeholdelsesudgifter pr. tjenestebolig: 3.992,00 kr. pr. år.

Ministeriets udgifter til feriefrirejser fra tjenestestedet i Grønland til Danmark tur/retur kan – under forudsætning af, at de pågældende 10 lærere er gift og hver har to børn – opgøres til i alt 143.370,00 kr. eller ca. 14.500 kr. pr. familie. Grundet de særlige grønlandske trafikforhold må der ofte forventes et korterevarende ophold i Sdr. Strømfjord, som kan medføre yderligere rejseudgifter.

Ingen af de 10 lærere, som er omfattet af undersøgelsen, har tiltrådt eller fratrådt tjeneste i Grønland i 1976. De har derfor ikke påført staten rejse- og flytteudgifter. Hvis der imidlertid havde været tale om sådanne flytninger, ville udgiften til den dyreste flytning i den undersøgte gruppe (Danmark–Julianehåb) for et ægtepar med to børn, omfattende såvel flyttegodtgørelse (ind/udpakning, emballering, lokaltransport, atlanttransport og sø- og transportforsikring) som frirejse, have andraget ca. 26.000,00 kr. Den billigste flytning i den undersøgte gruppe (Danmark–Holsteinsborg) ville for en tilsvarende familie have kostet ca. 21.000,00 kr.

Tiltrædelses- og fratrædelsesrejser (herunder flytteudgifter) ydes som hovedregel ikke i de år, hvor de pågældende har haft feriefrirejse.

Det bemærkes, at til- og fratrædelsesrejse, flytteudgifter og feriefrirejser ikke kan anses som en del af lønnen, men som en udgift, der er en naturlig følge af afstanden mellem Danmark og Grønland.

Af *Inger Stilling Pedersen* (KrF) til justitsministeren (23/3 77):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om forholdet mellem antallet af berigelsesforbrydelser og antallet af voldsforbrydelser, og kan der til yderligere illustration af denne problemstilling gives generelle statistiske oplysninger om udfaldet af de kriminelle sager, der påbegyndes inden for de to respektive grupper (an-

tallet af tiltalefrafald, betingede domme, bødestraf, frihedsstraf osv.)?«
(Spm. nr. 68).

Begrundelse.

I pressen har man lejlighedsvis kunnet læse, at kriminaliteten ikke længere er så mærkbar, idet statistikken viser en nedgang. Andre pressemeldelser efterlader imidlertid det indtryk, at en samlet statistik for alle forbrydelser giver et skævt billede, og at der – uanset en eventuel generel nedgang – har været en stigning i antallet af voldsforbrydelser – herunder specielt de mere alvorlige voldsforbrydelser som f. eks. dem, der har haft døden til følge. Det er derfor væsentligt, at offentligheden får et mere nuanceret billede end det, der hidtil er kommet frem i pressen.

På tilsvarende måde er det relevant at få belyst anklagemyndighedens og domstolens holdning over for de to store forbrydelseskategorier, berigelsesforbrydelser og voldsforbrydelser. Fortsat baseret på det indtryk, man får som avislæser, synes der at være en tendens til, at berigelsesforbrydelser straffes temmelig hårdt, hvorimod man lader voldsforbrydere slippe temmelig let.

Under hensyn til den væsentlige betydning, det har for den enkelte samfundsborgers retsbevidsthed, vil det være ønskeligt at få præcise oplysninger frem også om denne side af sagen.

Justitsminister *Orla Møllers* svar (31/3 77):

I 1960'erne og i begyndelsen af 1970'erne registreredes der en betydelig stigning i antallet af straffelovsovertrædelser, som kom til politiets kundskab. Det kan således nævnes, at antallet af straffelovsovertrædelser efter rigspolitehfens årsberetninger i 1960 var ca. 133.000, medens det tilsvarende tal for 1974 var steget til ca. 326.000.

I de seneste år er stigningstakten i antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser faldende for i 1975 at resultere i et direkte talmæssigt fald fra de nævnte ca. 326.000 overtrædelser i 1974 til ca. 290.000 overtrædelser i 1975, svarende til et fald på ca. 11 pct. Efter de foreløbige beregninger for 1976 blev der i dette år registreret ca. 277.000 straffelovsovertrædelser, svarende til et fald på knap 5 pct. i forhold til det foregående år.

Der foreligger endnu ikke endelige statistiske opgørelser vedrørende fordelingen af lovover-

[Justitsministeren.]

trædelserne i 1976 efter forbrydelsesarter. Vedrørende de seneste års udvikling for så vidt angår berigelsesforbrydelser (straffelovens §§ 276, 277, 278, 279, 280, 282, 283, 284, 288 samt 293) kan det oplyses, at der ifølge rigspolitichefens årsberetninger i 1974 blev registreret ca. 297.000 anmeldelser, medens det tilsvarende tal for 1975 var faldet til ca. 262.000. Det må i den forbindelse nævnes, at antallet af tyveri og brugstyveri af motorkøretøjer og cykler af de nævnte tal udgjorde henholdsvis ca. 104.000 og ca. 87.000. Antallet af voldsforbrydelser (straffelovens §§ 119, 120, 244, 245, 246) udgjorde i 1975 3.362 mod 3.050 i 1974. Det kan endelig nævnes, at antallet af drab var faldet fra 37 i 1974 til 26 i 1975.

Der foreligger ikke endelige statistiske oplysninger om reaktionen over for de forskellige forbrydelsesarter for årene 1975 og 1976. Til illustration af reaktionsmønstret for berigelsesforbrydelser og voldsforbrydelser i 1974 kan fra Statistiske Meddelelser 1976:3 oplyses følgende procentvise fordeling:

	Berigelsesforbrydelser		Voldsforbrydelser	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
tiltalefrafald ..	14	11	5	7
bødestraf	32	50	33	50
betinget straf ..	28	33	12	21
ubetinget				
frihedsstraf ..	26	6	50	21
andet	0	0	0	1

Det er næppe statistisk muligt at angive, om der reageres strengere over for berigelsesforbrydelser end over for voldsforbrydelser. Det kan dog generelt nævnes, at der for grovere voldsovertrædelser – selv førstegangsovertrædelser – normalt idømmes ubetinget frihedsstraf, medens et betydeligt antal berigelsesforbrydelser afgøres ved tiltalefrafald eller betinget dom, og således at der først bringes ubetinget frihedsstraf til anvendelse på dette område, hvor der enten foreligger særdeles kvalificerede forhold eller der foreligger kriminalitet af en vis grovere karakter og gerningsmanden tidligere har fået meddelt et eller flere tiltalefrafald samt tidligere har været idømt betinget straf for tilsvarende kriminalitet.

Af *Kjelgaard* (KF) til ministeren for kulturelle anliggender (23/3 77):

»Hvorfor skal vinterbanen i Herning betale

dobbelt så høj afgift til Koda som vinterbanen i København?»

(Spm. nr. 69).

Begrundelse.

Det har vakt opmærksomhed i Herning, at Koda-afgiften for 6-dagesløbet i Herning var fastsat til tre procent, medens Koda-afgiften fra vinterbanen i København kun er halvanden procent af brutto-entréindtægten. Arrangørerne har søgt ministeren om nedsættelse, men har fået afslag. Der er således tale om en forskelsbehandling, der rent kontant opgøres til ca. 15.000 kr.

Minister for kulturelle anliggender *Niels Matthiasens* svar (30/3 77):

Kulturministeriet har godkendt en af Koda fastsat afgift for anvendelse af beskyttet musik ved 6-dagesløb på 2 pct. af bruttobilletindtægten. Herudover skal der ved sådanne arrangementer erlægges en afgift til Gramex på 1 pct. – en afgift, som ministeriet ikke har nogen indflydelse på.

I begrundelsen for hr. *Kjelgaards* spørgsmål anføres, at Koda-afgiften for 6-dagesløbet i Herning er fastsat til 3 pct., medens afgiften for vinterbanen i København kun er 1½ pct. af brutto-entreindtægten.

Dette er ikke en korrekt fremstilling af sagen. Afgiften til Koda udgør for alle 6-dagesløb 2 pct. af bruttobilletindtægten, også for arrangementer på Københavns Vinterbane. Denne afgift blev udtrykkelig anerkendt af Københavns Vinterbane under de forhandlinger, der i en konkret situation førte til, at Koda gav afkald på en væsentlig del af sit tilgodehavende.

Baggrunden for den omtalte reduktion af Kodas krav over for Københavns Vinterbane er ifølge det for ministeriet oplyste, at 6-dagesløbet i København har givet et betydeligt underskud. På grundlag af en regnskabsmæssig analyse måtte det konstateres, at en inkasso-sag sandsynligvis ville medføre, at Københavns Vinterbane kunne se sin fordel i at blive erklæret konkurs, hvorved Koda ville miste udsigten til at opnå selv en beskeden dækning for sit tilgodehavende. Der er således tale om en forretningsmæssig vurdering af mulighederne for at få en fordring inddrevet, ikke om nogen nedsættelse af den fastsatte afgiftsprocent.

Da 6-dagesløbet i Herning oplyses at have givet overskud, kan det ikke gøres gældende, at der er tale om en forskelsbehandling af de to nævnte arrangører.

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

I øvrigt kunne hr. Kjelgaard have skaffet sig oplysning om denne sammenhæng ved henvendelse til et andet medlem af tinget, nemlig hr. Robert Pedersen. Sammen med ham har jeg allerede for nogen tid siden haft forhandlinger om sagen med ledelsen af vinterbanen i Herning.

Jeg skal til slut oplyse, at jeg har anmodet Kodas råd om at tage spørgsmålet om rimeligheden af 2 pct. satsen op til fornyet overvejelse i forbindelse med fastsættelsen af de afgiftssatser, der skal gælde fra 1. januar 1978.

Af *Kjelgaard* (KF) til handelsministeren.

»Hvad agter ministeren at foretage for at hindre udenlandske virksomheders uretmæssige brug af danske varemærker?«

(Spm. nr. 70).

Begrundelse.

Spørgsmålet stilles på grundlag af oplysninger om, at der blandt andet fra Hongkong importeres tekstilvarer, som er forsynet med efterligninger af danske virksomheders varemærker, således at varerne for forbrugerne fremtræder som produceret og leveret af disse danske virksomheder.

Handelsminister *Ivar Nørgaards* svar (1/4 77):

For samtlige industrielle ejendomsrettigheder – varemærker, fællesmærker, patenter, mønstre og firmaer – er der i speciallovgivningen om de forskellige former for eneretsbeskyttelse foreskrevet retsmidler, der kan bringes i anvendelse ved krænkelse af eneretten.

I varemærkelov nr. 211 af 11. juni 1959 er det således i kapitel VII – »Bestemmelser vedrørende retsbeskyttelsen« – foreskrevet, at varemærkeindehaveren ved dom kan få forbudt en uhjemlet benyttelse af et mærke, der er forveksleligt med varemærket, ligesom der kan nedlægges et foreløbigt fagedforbud. Forsætlig krænkelse af eneretten til et registreret varemærke straffes med bøde, og den, der forsætligt eller uagtsomt krænker et varemærke, er pligtig at erstatte den forvoldte skade. Varemærkeloven indeholder endvidere en bestemmelse om, at domstolene i sager om krænkelse af en varemærkeret kan bestemme, at der skal træffes foranstaltninger til forebyggelse af misbrug af mærket, og det kan således bl. a. bestemmes, at de ulovligt anbragte mærker skal

fjernes fra de varer, der er i den pågældendes besiddelse eller i øvrigt står til hans rådighed eller om fornødent, at varerne skal tilintetgøres eller udleveres den forurettede mod eller uden erstatning.

I den gældende lovgivning om industrielle ejendomsrettigheder – herunder om varemærker – findes der således lovbestemmelser, som tager sigte på at forhindre, at udenlandske virksomheder uretmæssigt benytter danske varemærker på varer, der leveres her til landet. Sådanne sager må rejses af den krænkede ved søgsmål for danske domstole; derimod har jeg ikke mulighed for at rejse sådanne sager. Jeg vil i øvrigt mene, at der med de omtalte retsmidler, der er stillet til varemærkeindehaverens rådighed, og som kan bringes i anvendelse over for importører og forhandlere, er tilvejebragt et tilstrækkeligt værn med sigte på at hindre udenlandske virksomheders uretmæssige brug af danske varemærker.

Af *Jørgen Junior* (FP) til socialministeren (24/3 77):

»Vil ministeren tage initiativ til, at folkepensionslovgivningen ændres, således at pensionen udbetales automatisk, når retten hertil indtræder ved 67 års alderen?«

(Spm. nr. 72).

Begrundelse.

Det kan ikke være rimeligt, at en borgers ret ikke uden ansøgning træder i kraft. I øvrigt ønskes en vurdering af de beskedne økonomiske konsekvenser, gennemførelsen af et sådant forslag vil have.

Socialminister *Eva Gredals* svar (30/3 77):

Efter folkepensionsloven er det en betingelse for ret til pension, at der indgives en ansøgning til det sociale udvalg. Der er flere grunde til, at pensionen først udbetales efter henvendelse til det sociale udvalg. For det første kan nævnes, at der er ret, men ikke pligt til at modtage folkepension. Der er fortsat mennesker, som ikke ønsker at modtage en social pension.

For det andet kan nævnes sammenhængen med adgangen til at udsætte ansøgning om folkepension til et tidspunkt, der ligger fra ½ til 3 år efter den i. i måneden efter det fyldte 67. år. Ved at udsætte modtagelsen af pensionen opnås et ventetillæg.

En automatisk udbetaling af pension ved

[Socialministeren.]

67 års alderen vil gøre retten til ventetillæg illusorisk.

I øvrigt vil pensionister, som f. eks. kommer ½ år for sent med ansøgningen, få kompensation som følge af ventetillægsreglerne.

Endelig får kommunerne via ansøgningsblanketterne nyttige oplysninger til brug ved udbetalingen af pension.

Efter de oplysninger, som foreligger for socialministeriet, volder den gældende fremgangsmåde ikke i praksis større problemer. Dette skyldes bl. a., at flere kommuner, heriblandt København, allerede i dag sender et brev til kommende pensionister om mulighederne for at få folkepension fra 67 års alderen.

Endelig arbejdes der i Kommunernes Landsforenings arbejdsgruppe vedrørende sociale pensioner med udarbejdelse af en standardskrivelse, som kommunerne kan udsende til kommende folkepensionister.

Med hensyn til de økonomiske konsekvenser af en ordning med automatisk udbetaling er det på grund af manglende statistiske oplysninger ikke muligt at give et begrundet skøn. Merudgifterne anses dog – som forudsat af hr. Jørgen Junior – at være beskedne.

Af *Jørgen Junior* (FP) til udenrigsministeren (24/3 77):

»Vil ministeren lægge hindringer i vejen for, at det danske samfund gennem ELSAM indkøber kul til den billigst mulige pris, selv om disse kul er produceret i Sydafrika?«

(Spm. nr. 73).

Begrundelse.

Handelsministeriets fornuftige og realpolitiske indstilling er naturlig, og Danmark bør ikke afskære sig fra at sikre sig energi de steder, hvor denne kan købes fordelagtigst. Det er tilsvarende min opfattelse, at vi heller ikke skal undlade at købe olie fra Sovjet eller kul fra Polen, fordi disse lande fungerer efter politiske styreformere, der er uønskede efter de fleste danskeres mening.

Udenrigsminister *K. B. Andersens* svar (31/3 77):

I henhold til sanktionsbestemmelserne i FN-pagtens kapitel VII er der ikke pålagt Dan-

marks almindelige samhandel med Sydafrika nogen restriktioner, og under disse omstændigheder foreligger der derfor ikke for regeringen noget retligt grundlag for en indgriben over for ELSAMs køb af kul i Sydafrika eller den private handel med Sydafrika i øvrigt. Dette har handelsministeriet på forespørgsel meddelt ELSAM, da sammenslutningen rettede henvendelse vedrørende indkøb af kul fra Sydafrika.

Jeg vil gerne tilføje, at skiftende danske regeringer gennem årene i FN og andetsteds konsekvent har givet udtryk for fordømmelse af den sydafrikanske apartheidpolitik, der er en brutal krænkelse af det sorte flertals rettigheder. I overensstemmelse hermed har regeringens dels helt konkret bistået ofrene for apartheid, dels taget til orde for de økonomiske tvangsforanstaltninger over for Sydafrika i henhold til FN-pagtens kapitel VII, som sikkerhedsrådet desværre endnu ikke har kunnet nå til enighed om; og i henhold til FN's pagt er alene sikkerhedsrådet kompetent til at træffe bestemmelse om tvangsforanstaltninger i henhold til FN-pagtens kapitel VII.

Under disse omstændigheder har regeringen ikke i dag noget retligt grundlag for at gribe ind i den private handel med Sydafrika, men det er uden videre klart, at hvis sikkerhedsrådet måtte nå til enighed om bindende økonomiske sanktioner over for Sydafrika, vil Danmark straks efterkomme en sådan beslutning med samme fasthed, som vi har overholdt sanktionerne over for Zimbabwe (Rhodesia).

Af *Dohrmann* (FP) til finansministeren (25/3 77):

»Er ministeren enig med spørgeren i, at det er unødigt spild af tid og penge, når den centrale lønanvisning udsender kort i tusindvis på små beløb, bl. a. på 25 øre, om feriegodtgørelser, når det medfører omkostninger på 1 kr. til porto samt udgifter til papir og arbejds lønninger?«

(Spm. nr. 74).

Begrundelse.

Det er en uhensigtsmæssig måde at drive administration på. Derfor bedes ministeren i sit svar på spørgsmålet også fremkomme med en vurdering af ulemper og fordele i forbindelse med en ændring af reglerne, gående ud på, at beløbstilgodehavender under 10 kr. bortfalder.

Finansminister *Heinesens* svar (31/3 77):

Efter at have hørt den centrale lønanvisning i hypotekbanken kan jeg oplyse følgende:

Feriegodtgørelse, som der specielt peges på i spørgsmålet, anvises efter en procedure, der er fælles for hypotekbankens lønanvisning, forsvarsministeriets lønanvisning og post- og telegrafvæsenets lønanvisning. Beløbene anvises ved maskinel beregning, udskrivning og udsendelse af postgiroanvisninger, der hæves på posthusene. Antallet af udsendte anvisninger under 10 kr. har i første kvartal af 1977 for hypotekbanken andraget 0, for forsvarsministeriet 3 – af et samlet antal på 6.587 og for post- og telegrafvæsenet et tilsvarende lavt antal.

For så vidt der med spørgsmålet tænkes på de lønspecifikationer, som udleveres til lønmodtagerne på arbejdsstedet eller de specifikationer, der udsendes med posten til pensionsmodtagere, har lønanvisningen i hypotekbanken oplyst, at ud af et samlet antal på 48.000 lønninger og 30.000 pensioner har ca. 20 specifikationer ved sidste anvisning været under 10 kr. At der overhovedet kan optræde så små beløb kan for eksempel skyldes, at den pågældende i forvejen har fået et tilgodehavende beløb anvist på anden måde. Spørgerens påstand om, at »den centrale lønanvisning udsender kort i tusindvis på små beløb« under 10 kr., er således urigtig. Det ville i øvrigt være uforholdsmæssigt arbejdskrævende at standse disse få specifikationer, men der kunne naturligvis indlægges et automatisk stop. Under hensyn til de meget få tilfælde, og da specifikationen desuden tjener som kvittering for indeholdt kilde-skat, har man imidlertid ikke fundet dette nødvendigt.

På denne baggrund finder jeg ikke anledning til at ændre reglerne, således at beløbstilgodehavender under 10 kr. bortfalder. Det måtte i givet fald rejses som en generel sag, der naturligvis også måtte undersøges ud fra andre synspunkter end rent teknisk-administrative, herunder omfanget af statens retlige forpligtelser.

Af *H. C. Hansen* (FP) til justitsministeren (25/3 77):

»Finder ministeren det rimeligt, at christianitterne i årevis ved selvtægt og brud på gældende lov har kunnet fortsætte deres såkaldte sociale eksperiment sammenholdt med, at Frøstruplejren i Thy nu har fået påbudt at nedrive nogle bygninger, der er nødvendige for deres

sociale eksperiment – et eksperiment, der betales af de pågældende selv og ikke som Christiania af skatteyderne?«

(Spm. nr. 75).

Begrundelse.

Der tales ofte om alternative livsmuligheder. Frøstrupdommen illustrerer foreløbig, at mulighederne for at bortvælge samfundets tilbud mangler på selvstændigt erhvervede arealer.

Justitsminister *Orla Møllers* svar (31/3 77):

Politimesteren i Thisted har i anledning af spørgsmålet over for justitsministeriet oplyst, at anklagemyndigheden efter anmodning bl. a. fra byggemyndigheden har rejst tiltale mod »Det nye Samfund« bl. a. for overtrædelse af bygge-lovgivningen. Ved Thisted rets dom af marts 1977 er der truffet afgørelse om, at en del bygninger i den såkaldte Frøstruplejr er opført i strid med bl. a. bygge-lovgivningen. Efter det oplyste ønsker domfældte at anke dommen til vestre landsret.

Allerede af den grund finder justitsministeriet af principielle grunde ikke at burde udtale sig nærmere om rækkevidden af den afsagte dom.

Af *Kirsten Jacobsen* (FP) til boligministeren (25/3 77):

»Er ministeren uenig i nogle af de i responsum af professor, dr. jur. Bent Christensen omhandlede synspunkter vedr. salg af ejerlejligheder på betingede skøder, og i bekræftende fald hvilke punkter er ministeren uenig i og hvorfor?«

(Spm. nr. 77).

Boligminister *Ove Hoves* svar (28/3 77):

I det omhandlede responsum er refereret (i punkt 1) som udgangspunkt boligministeriets synspunkter, og professor, dr. jur. Bent Christensen imødegår disse synspunkter. Det er derfor umiddelbart indlysende, at ministeriet må være uenig i konklusionen, ligesom ministeriet mener, at en række af de argumenter, som anføres, ikke har betydning for afgørelsen af spørgsmålet.

Dette gælder særlig argumenter, der vedrører ældre praksis.

Ministeriets udgangspunkt er, at skøder, der er betinget af opdeling i ejerlejligheder, er ulovlige efter loven om boligfællesskaber, der trådte

[Boligministeren.]

i kraft den 1. april 1976. De afgørelser, der er truffet inden dette tidspunkt, kan ikke være afgørende argumenter for, at salg af ejerlejligheder på betingede skøder skulle være lovligt efter den nævnte lovs gennemførelse.

Uenigheden om fortolkningen er vel især baseret på en uenighed om fortolkningen af, hvad der handles, når der handles en ejerlejlighed under opdeling.

Loven om boligfællesskaber forbyder overdragelse af en *anpart* af en fast ejendom, såfremt anparten er forbundet med brugsret til en beboelseslejlighed, eller det er en forudsætning for aftalen, at erhververen opnår brugsret.

En ejerlejlighed er en selvstændig fast ejendom. Ved salg af en ejerlejlighed overdrages således ikke en *anpart* eller del af en fast ejendom. Salg af en opdelt ejerlejlighed falder følgelig uden for forbudet i loven om boligfællesskaber.

Dette må også gælde, selv om aftalen om køb indgås, inden bygningen er opdelt i ejerlejligheder, hvis aftalen om købet og om brugsretten til boligen er betinget af, at opdelingen gennemføres, således at køberen først overtager ejendomsretten på dette tidspunkt og kun skal overtage ejendomsretten og brugsretten, hvis sælgeren foretager opdeling.

I de erhvervelser af lejligheder, som ejendomsmæglerforeningens slutseddél sigter på, er det imidlertid tanken, at køberen flytter ind, medens opdelingssagen verserer. Han flytter ind i en udlejningslejlighed, og hans forpligtelse er endvidere at blive lejer, hvis sælgeren ikke opfylder sit løfte om at opdele i ejerlejligheder, eller at blive andelshaver, hvis lejerne køber som andelsboligforening.

Køberen overtager således brugsretten til en *anpart* eller del af en fast ejendom.

Overdragelsen synes dermed at være en aftale, der er i strid med loven om boligfællesskaber.

Sammenspillet mellem adgangen til opdeling i ejerlejligheder og loven om boligfællesskaber indebærer, at ejeren af en udlejningsejendom må vente med at sælge brugsretten til sine tomme lejligheder, indtil opdelingen i ejerlejligheder er anmeldt til tinglysningsdommeren.

Overdragelse af dele af en ejendom i strid med loven om boligfællesskaber straffes efter lovens § 4 med bøde eller hæfte.

Hvis der i opdelingsperioden foretages en udlejning kombineret med en aftale om, at

lejer skal købe lejligheden som ejerlejlighed, hvis og når opdeling er iværksat, foreligger der en overtrædelse af boligreguleringslovens dussørbestemmelse.

Kombinationen af erhvervelse af brugsret og ejendomsret under opdelingsfasen kan tænkes realiseret på flere måder, men alt efter den valgte metode vil ejeren enten omgå loven om boligfællesskaber eller overtræde dussørreglerne i de kommuner, hvor disse regler gælder.

Af *Kirsten Jacobsen* (FP) til justitsministeren (25/3 77):

»Er ministeren uenig i nogle af de i responsum af professor, dr. jur. Bent Christensen omhandlede synspunkter vedr. salg af ejerlejligheder på betingede skøder, og i bekræftende fald hvilke punkter er ministeren uenig i og hvorfor?«

(Spm. nr. 78).

Justitsminister *Orla Møllers* svar (31/3 77):

Det responsum, der henvises til i spørgsmålet, og som efter anmodning fra Fællesforeningen af ejerlejligheder i Danmark er afgivet af formanden for foreningens rets- og ankeudvalg, professor, dr. jur. Bent Christensen, drejer sig om lovligheden af salg af ejerlejligheder ved skøder betinget af ejendommens opdeling.

Mit svar på fru Kirsten Jacobsens spørgsmål skal være,

at det er domstolene, der skal afgøre, om det er lovligt eller ulovligt at sælge lejligheder, der senere påtænkes udstykket som ejerlejligheder, og

at der i øvrigt er tale om lovgivning, som henhører under boligministerens ressort.

Af *Voigt* (FP) til justitsministeren (28/3 77):

»Er ministeren enig med overlæge E. Nordentoft, at det vil betyde flere dødsfald, hvis knallerthastigheden øges til 40 km/t?«

(Spm. nr. 81).

Begrundelse.

Det fremgår af en artikel i Morgenposten den 27. marts 1977, at overlægen regner med, at antallet af dødsulykker vil stige væsentligt, hvis hastighedsforøgelsen får lov til at træde i kraft.

Det må vække stor bekymring, at vi kan risi-

[Voigt.]

kere, at der bliver flere færdselsulykker med død til følge, fordi der bliver lavet en forkert lovgivning. Ministeren bedes derfor i sit svar gøre rede for, om han på baggrund af disse meget stærke lægelige udtalelser vil foreslå en ændring i lighed med det ændringsforslag, der er fremsat af 4 partier, og hvorover der skal afgives betænkning den 12. eller 14. april 1977.

Når jeg har stillet dette spørgsmål til ministeren, som vel nok retteligt burde stilles af retsudvalget, skyldes det udelukkende, at retsudvalget ikke holder flere møder, før der skal afgives betænkning over forslaget med de foreslåede ændringer. Og det må være fantastisk vigtigt, at retsudvalget inden betækningsafgivelsen er orienteret om, hvordan ministeren stiller sig til de lægelige advarsler – advarsler, som ministeren lagde stor vægt på, da vi drøftede den tvungne brug af sikkerhedsselen.

Justitsminister Orla Møllers svar (5/4 77):

Der foreligger efter såvel justitsministeriets som Rådet for Trafiksikkerhedsforsknings opfattelse ikke noget videnskabeligt materiale, der kan danne grundlag for nogen sikker afgørelse af, hvilken betydning højere knallerthastighed har for uhelds opståen eller uhelds virkninger i form af personskader.

Selv om en tilladt kørehastighed på 40 km i timen alene vil medføre nogle få kilometers hastighedsforøgelse for de lovlige knallerter, og selv om også hastighedsafhængige faktorer – først og fremmest faldhøjden ved styrt – er af væsentlig betydning for især hovedskadernes sværhedsgrad, må det dog formodes, at den ændrede hastighedsbestemmelse vil kunne føre til alvorligere ulykker, omend det er umuligt at vurdere forholdet talmæssigt.

Det må imidlertid heroverfor fremhæves, at gennemførelsen af den vedtagne standardtypegodkendelsesordning og den vægtgrænse på 60 kg, som er indeholdt heri, efter justitsministeriets opfattelse i meget høj grad vil begrænse antallet af ulovlige knallerter, herunder især sådanne, der kan køre langt hurtigere end 40 km i timen.

I hvilket omfang de to tendenser vil ophæve hinanden, er det næppe muligt at vurdere på forhånd.

Det tilføjes, at justitsministeriet ikke kan tiltræde det i begrundelsen for spørgsmålet nævnte forslag til lov om ændring af færdselslov (L 71).

Af Voigt (FP) til justitsministeren (28/3 77):

»Er ministeren enig med politikommissær L. Bredager, Tårnby, som mener, at der burde være tilladelse til, at der er to på én knallert?« (Spm. nr. 82).

Begrundelse.

Det fremgår af Søndags Aktuelt fra den 27. marts 1977, at det ville kunne aflaste politiet med 60.000 rapporter årligt, hvis det blev lovligt med to på én knallert.

Politikommissæren peger også på, at der vil ske færre uheld, fordi de unge mennesker i højere grad vil koncentrere sig om kørselen i stedet for at kikke efter politiet.

Det ville også være interessant, hvis ministeren ville fremkomme med sine kommentarer til politikommissærens forslag om strafsanktioner, som han har skitseret dem i Søndags Aktuelt.

Justitsminister Orla Møllers svar (5/477):

I 1971 vedtog folketingsretten et udtrykkeligt forbud imod, at der på en knallert beforders andre personer end føreren.

Baggrunden for denne lovændring, der blev foreslået af justitsministeren efter anmodning fra folketingets retsudvalg, var østre landsrets dom af 12. marts 1970, der anså en bestemt knallerttype for beregnet til transport af 2 personer. Folketingets retsudvalg og justitsministeriet fandt imidlertid, at det ud fra et færdselssikkerhedsmæssigt synspunkt må anses for betænkeligt at tillade medtagelse af passagerer på knallert. Dette skyldes bl. a., at den lovmæssigt begrænsede motoreffekt for knallerter under visse forhold kan gøre det vanskeligt, at disse køretøjer følger trafikrytmen, og at det for de helt unge navnlig ved igangsætning kan være vanskeligt at styre en knallert med passager. Hertil kommer, at der i øvrigt næppe er noget særligt anerkendelsesværdigt behov for at kunne medtage passager på en knallert.

Bestemmelsen om, at der på en knallert ikke må beforders andre personer end føreren, er med redaktionelle ændringer videreført som § 51, stk. 6, i den nye færdselslov.

Justitsministeriet er fortsat af den opfattelse, at man ud fra et færdselssikkerhedsmæssigt synspunkt ikke kan tillade kørsel med passagerer på knallert.

Af Voigt (FP) til justitsministeren (28/3 77):

»Er ministeren enig med læge Hanns Reich

[Voigt.]

i, at socialdemokrater er klogere end eksperter i knallertspørgsmål?»

(Spm. nr. 83).

Begrundelse.

Spørgsmålet er stillet på baggrund af en artikel i Morgenavisen Jyllands-Posten søndag den 27. marts 1977, hvor sekretær i Dansk selskab for trafikmedicin, læge Hanns Reich, går i rette med justitsministeren og socialdemokratiet, fordi de afviser at lytte til eksperternes råd.

Det må derfor være interessant at få belyst, om justitsministeren og socialdemokratiet virkelig tror, at de er klogere end retsmedicinere, Teknologisk Institut, FDM, Tryk Trafik, cykelhandlere, importører, motorjournalister, forbrugerne m. fl., som alle siger, at ministeren burde lave om på de regler, der skal træde i kraft den 1. maj 1977, regler som vil betyde, at de bedste og mest trafiksikre knallerter bliver forbudt, samtidig med at man øger hastigheden fra 30 til 40 km/t. Dette til trods for alle advarsler om, at det vil betyde flere trafikdrab.

Det må unægtelig også undre, at justitsministeren og socialdemokratiet er upåvirket af, at en Observa-undersøgelse foretaget af Morgenavisen Jyllands-Posten viser, at et kæmpeflertal i befolkningen fortsat ønsker, at knallerter kun må køre 30 km/t.

Justitsminister *Orla Møllers* svar (5/4 77):

De socialdemokratiske medlemmer af folketinget træffer som forhåbentlig alle øvrige medlemmer af tinget deres beslutninger efter en samlet vurdering af alle de oplysninger, der foreligger i de enkelte sager.

Af *Aksel Pedersen* (V) til økonomiministeren (29/3 77):

»Vil ministeren sikre, at erhvervslivet ikke pålægges statistiske opgaver for Danmarks Statistik, som er overflødige eller belaster erhvervslivet unødigt?«

(Spm. nr. 86).

Begrundelse.

Der skal ikke herske tvivl om, at mange af de statistikker, der udarbejdes af Danmarks Statistik, er nyttige og uundværlige såvel for erhvervslivet som det offentlige.

Dertil kommer, at Danmarks medlemskab af en række internationale organisationer, f. eks. EF, FNs underorganisationer m. fl., pålægger den danske stat pligt til at indsende statistisk materiale, som bl. a. må erhverves ved henvendelse til private danske borgere.

En politisag fra retten i Skive, hvor en større lokal erhvervsvirksomhed er indgået på at betale en bøde i anledning af, at virksomheden angiveligt skulle have undladt at indsende statistisk materiale, har aktualiseret spørgsmålet, om alle udbedte oplysninger er lige nødvendige. I det konkrete tilfælde er rejst spørgsmålet, om en del af statistikken ikke kunne tilvejebringes på anden måde end gennem erhvervslivet, f. eks. via toldregnskaber, moms kontrol, skattevæsen, Nationalbank og andre offentlige institutioner, altså uden at besvære den enkelte erhvervsvirksomhed.

I mange tilfælde stilles der store personale-mæssige krav til virksomheden bl. a. med hensyn til personale for at opfylde Danmarks Statistiks krav. Især for mindre virksomheder, hvor ejeren selv skal føre statistikken, er dette en stor belastning. Det bør derfor nøje overvejes, om dette ubetalte arbejde, virksomhederne udfører, står i rimeligt forhold til værdien af de fremkomne oplysninger.

Økonomiminister *Per Hækkerups* svar (1/4 77):

Spørgsmålet sigter især til erhvervsvirksomheder inden for industrien, hvortil de statistiske krav er størst. De store krav skyldes dels industriens centrale placering i dansk økonomi og følsomhed over for inden- og udenlandske konjunkturpåvirkninger og deraf følgende behov for viden om industriens forhold, herunder om ordretilgang, omsætning, omkostninger, investeringer, løn og beskæftigelse m. m. Langt den største del af industristatistikken i Danmark tilvejebringes tillige i henhold til EF-direktiver, men det skal understreges, at EF-kravene kun på mindre væsentlige punkter går ud over det, som de vigtigste statistikbrugere – centraladministrationen, industriens hovedorganisationer, brancheorganisationer og enkeltvirksomheder – finder rimeligt og nødvendigt.

Jeg vil endvidere gerne understrege, at spørgsmål om etablering, udbygning eller nedlæggelse af statistik ikke afgøres egenmægtigt af Danmarks Statistik, men drøftes i udvalg, hvor både brugerne af statistikken og leverandørerne af oplysningerne er repræsenteret. I

[Økonomiministeren.]

det udvalg, der er nedsat vedrørende industristatistik, er der foruden statslige brugere af statistikken også repræsentanter for industriens organisationer og for enkeltvirksomheder, og det er opgaven i disse udvalg at afveje nytten af en statistik med ulemperne ved indberetningspligten. Herunder kan det nævnes, at bl. a. de hurtige månedsstatistikker om omsætning og ordrer, løn og beskæftigelse indhentes fra udsnit af virksomheder med hovedvægt på store virksomheder, og at 2 af de 3 årsstatistikker for industrien er begrænset til firmaer med mindst 20 beskæftigede. Indberetningsbyrden for mindre virksomheder er således lettet så meget, som det kan anses for statistisk forsvarligt.

Mulighederne for at benytte data fra andre myndigheder i stedet for indberetninger behandlede jeg i et svar på et spørgsmål af 28. juni 1976 fra Erlendsson. Konklusionen var, at nævnte oplysninger er for ufuldstændige og delvis for lidt standardiserede til brug i f. eks. den løbende industristatistik. I øvrigt benyttes en række af disse data til supplerende statistik, således giver f. eks. oplysninger fra momsafregning og om ATP-indbetalinger viden om de mindre – og statistisk set udækkede – håndværksvirksomheders udvikling.

Min konklusion må herefter være, at der kun pålægges erhvervslivet statistiske byrder efter en rimelig afvejning af nytte og belastning. Det er beklageligt, men desværre nok uundgåeligt, at enkelte indberettere føler, at belastningen er betydelig. Det må dog være en trøst for disse indberettere, at de ofrer deres indsats i industrierhvervet og samfundets helhedsinteresse.

Af *Kaj V. Andersen* (V) til socialministeren (29/3 77):

»Hvad agter ministeren at gøre for at imødegå de stigende menneskelige, sociale og samfundsøkonomiske konsekvenser af det stadig hårdere stofmisbrug blandt unge, der har tidlig død, prostitution og grov vold til følge?«
(Spm. nr. 87).

Begrundelse.

Af besparelshensyn reduceres behandlingstilbuddene i disse år samtidig med heroinens fremtrængen på narkomarkedet. Det må derfor betragtes som absolut påkrævet med nye veje i den medicinske behandling af først og frem-

mest unge kriminelle stofmisbrugere samt et øget forebyggende, opsøgende arbejde.

I folketingets socialudvalg kommer disse alvorlige problemer let i anden række i udvalgets store problemmasse, således at en opfordring til folketingets præsidium om at nedsætte et særligt udvalg til nyvurdering af alle aspekter af narkoproblemet synes en nærliggende løsning.

Socialminister *Eva Gredals* svar (5/4 77):

I begrundelsen for spørgsmålet anviser spørgeren selv 3 muligheder. At finde nye veje i den medicinske behandling af stofmisbrugere, at øge det forebyggende og det opsøgende arbejde og at opfordre folketingets præsidium til at nedsætte et særligt narkotikaudvalg.

Af begrundelsen fremgår endvidere, at det er heroinens fremkomst på det illegale danske narkotikamarked samt besparelserne i behandlingssektoren, der i særlig grad foruroliger spørgeren.

Jeg skal i det følgende kort knytte mine kommentarer til såvel de anførte foruroligende elementer som til de anviste løsninger.

Jeg kan være helt enig i, at det er meget foruroligende, at heroinen i den grad har vundet frem. I Danmark blev der i 1975 konfiskeret 150 g heroin af politiet, medens der i 1976 blev konfiskeret ikke mindre end omkring 17 kg ved en dygtig indsats fra politiets side. Den samme udvikling tegner sig i resten af Vesteuropa.

For så vidt angår bemærkningen om, at behandlingstilbuddene reduceres af besparelshensyn, må jeg henlede opmærksomheden på, at området som bekendt er overgået til kommunerne ved bistandslovens ikrafttræden den 1. april 1976. Jeg er bekendt med, at administrationen søges rationaliseret, men mener ikke, at dette i sig selv medfører en reduktion af hensigtsmæssige tilbud. I øvrigt følger jeg udviklingen gennem udbygningsplanerne.

Såfremt spørgeren med nye veje i den medicinske behandling har metadon-langtidsbehandling i tankerne, kan jeg henvise til indenrigsministerens svar af 22. februar 1974 til spørgeren, hvori det bl. a. hedder:

»Jeg er således af den opfattelse, at der ikke bør iværksættes et almindeligt metadon-vedligeholdelsesprogram – heller ikke forsøgsvis – af særligt belastede kriminelle stofmisbrugere.«

Jeg er endvidere bekendt med, at regeringens rådgivende organ, kontaktudvalget vedrørende alkohol- og narkotikaspørgsmål, i en

[Socialministeren.]

skrivelse af 29. marts 1976 til Foreningen af kommuner i Københavns Amt har frarådet kommunerne at indlede realitetsdrøftelser om oprettelse af en klinik for metadon-langtidsbehandling.

Dette synspunkt kan jeg tilslutte mig. Jeg kan supplerende erindre om, at folketinget for lidt mere end et år tilbage sagde nej til, at hovedvægten i behandlingen af stofmisbrugere skulle lægges på lægeligt styrede kure.

I de to seneste store misbrugsdebatter i folketinget har ikke mindst regeringen klart givet udtryk for, at det opsøgende og forebyggende arbejde bør prioriteres højt.

Da det ikke tilkommer regeringen at blande sig i, hvilke udvalg folketinget bør nedsætte, skal jeg undlade at kommentere denne løsning yderligere.

Sammenfattende er det ikke min agt på indeværende tidspunkt at foretage mig yderligere i anledning af spørgsmålet. Jeg skal imidlertid henlede spørgerens opmærksomhed på, at der landet over i øjeblikket indsamles oplysninger til folketingets socialudvalg til belysning af den nuværende situation med hensyn til narkotikamisbrugets omfang og dets bekæmpelse. Disse oplysninger vil indgå i den debat om situationen, som folketingets socialudvalg og kontaktudvalget skal have ved et møde den 28. april 1977.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om afgift af chokolade- og sukkervarer m. m.

(Lovforslag nr. L 11. Fremsat 2/3 77. Første behandling 15/3 77. Betænkning 25/3 77).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

§ 1, ændringsforslaget om en ny affattelse af

§ 2 og § 2 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Fjerde næstformand (Ninn-Hansen):

Da betænkningen først er omdelt i går, kan den næste sag på dagsordenen kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om vægtafgift af motorkøretøjer m. v., lov om afgift af benzín og lov om registreringsafgift af motorkøretøjer m. v.

(Lovforslag nr. L 12. Fremsat 2/3 77. Første behandling 15/3 77. Betænkning 25/3 77).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslag nr. 1 og 2, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 3, § 2, således ændret, og §§ 3 og 4 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehand-